PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК X ЛИСТОПАД — NOVEMBER, 1969 Ч. 11

Second Class Mail registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК X — ЛИСТОПАД, 1969 — Ч. 11

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 11 — NOVEMBER, 1969 — VOL. X

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

— — — —

НА ОБКЛАДИНЦІ: Княгиня Ольга. Деталь розпису церкви св. Духа в Потеличі, 1620 р.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Марія Г. Видра — В просторі темному не губиться наш „Промінь" ... 1
По відбутім з'їзді ... 1
Євген Онацький — Шана Невідомому Воякові ... 2
Ірина Шох — Пам'яті Олени Степанів-Дашкевич ... 3
Леся Храплива — Пустіть мене в хату ... 6
А. Фігус — Розповідь моєї мами ... 8
Віра Драч — Такою вона була ... 10
М. Макарушка-Хоптяк — Сторінки до історії жіночого руху ... 12
В кількох рядках ... 14
Olha Kobylanska ... 15
S. M. Milne — Perspective on Global Concerns of the Community ... 15
Наталя Кібець — Красо України — Поділля ... 17
Р. Драган — Звіт голови комісії музейної фундації Союзу Українок Канади ... 18
Микола Погідний — Ліна Костенко — українська поетеса ... 21
Відділ для дітей ... 24
Громадська і родинна хроніка ... 25
Річні звіти відділів ... 29
Люба Кут — Домашнє господарство ... 32
Іванна Вахна — Народна вишивка ... 32
Пам'яті найдорожчих і При праці для „Променя" ... 33

ОДЕРЖАНІ КНИЖКИ

Д-р Михайло Гуцуляк — Українець — Співтворець кордонів Канади й Аляски. Історично-географічний нарис. Присвята сторіччю Канади — Петрові Полетиці та о. Агапієві Гончаренкові. Накладом автора. 1967 р. Ванкувер — Торонто. Стор. 140.

— — — —

Юліян Мовчан — Що варто б знати. Проблеми українського національно-державного визволення, подорожні нотатки, портрети, зустрічі та характеристики. Видання Срібна Сурма. Торонто — 1966. Стор. 398.

— — — —

Докія Гуменна — Чотири сонця. Оповідання й новелі. Об'єднання Українських Письменників „Слово". Ню Йорк, 1969. Стор. 246. Обкладинка роботи авторки.

— — — —

Два з'їзди — Спілка Українських Журналістів Америки. (СУЖА). Перший З'їзд Українських Журналістів „Союзівка" Стейт Ню Йорк в жовтні 1965 року. Другий З'їзд Українських Журналістів в Торонто, Онт., Канада в листопаді 1966 р. Ілюстрована. Стор. 163, Ню Йорк, ЗСА.

— — — —

Н. Л. Когуська — Перед Брамою. Нарис історії Інституту Св. Володимира в Торонті з нагоди його 25-річчя та у рік відкриття його нового будинку. Ілюстрована. Стор. 126. Торонто-Вінніпег.

— — — —

Лариса Мурович — Піонери святої Землі. Збірка поезій. Видавництво „Світання". Обкладинка роботи мистця П. Сидоренка. Портрет авторки. Передмова І. Овечко. Стор. 64. Торонто, 1969.

— — — —

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

І. П. Світик — Келгері, Алта. ... 3
Веронія Гаррас — Фовм Лейк, Саск. ... 2
Д-ка О. Савчук — Вінніпег ... 1
Д-ка Л. Слюзар — Монтреал ... 1
Д-ка О. Філь — Монтреал ... 1
Д-ка Галя Зузак — Норт Бетлфорд, Саск. ... 1
О. Сас — Вінніпег ... 1
Василь Перепелюк — Давфин ... 1
М. Запаринюк — Монтреал ... 1
Л. Струк — Ніягара Фалс, Онт. ... 1
А. Гавронська — Вайта, Ман. ... 1
Е. Коваль — Калгері, Алта. ... 1
М. Дробовська — Калмар, Алта. ... 1
В. Сализин — Едмонтон ... 1
М. Кравченко — Торонто ... 1
П. Клюкевич — Ванкувер ... 1
М. Нема — Монтреал ... 1
Т. Дяковська — Гримзбі, Онт. ... 1
Д. Запаринюк — Вірдейл, Саск. ... 1
А. Крипякевич — Чиливек, Б. К. ... 1

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК X ЛИСТОПАД, 1969 Ч. 11

ПО ВІДБУТІМ З'ЇЗДІ

В нашім громадськім житті є виняткові моменти, які ми переживаємо з особливим піднесенням. Стається це тоді, коли ми у збірнім гурті відчуємо повноту значення цілей своєї організованости, або радше — відчуємо зміст нашої служби народнім ідеалам. В цім випадку маємо на думці наш Крайовий З'їзд Союзу Українок Канади, який відбувся в Едмонтоні в м. серпні ц. р. Це був перший поювілейний з'їзд, який проходив під гаслом „За збереження нашої ідентичности".

З'їзд в Едмонтоні віддав поклін тисячолітній традиції Великої Рівноапостольної Княгині Ольги. З'їзд із зворушенням вшанував видатного науковця, проф. Н. Полонську-Василенко та появу її книжки „Видатні жінки України"; З'їзд відмітив і оцінив десятилітню працю журнала „Промінь", а на закінчення — з'їзд з ентузіязмом повітав вибір нової управи Союзу Українок Канади на каденцію двох років.

Кожний з'їзд вносить в наше життя багато позитивного. Найперше — він дає нам образ пророблені за час каденції праці цілої нашої організації. По друге — з'їзд у своїй збірній сили учасників кріпить нас, дає нам запевнення сили і дальшого росту організації, відсторонює з нашої душі всі дрібні щоденні громадські турботи, розчарування, тягарі громадських обов'язків. Все це стає таким незначним, малим в порівнянні до тих великих справ і подій в житті нашого суспільства і нашого народу, що їх приносить час.

Ми пробули разом кілька днів — провід організації, представниці відділів, членки — гості. Були моменти, коли ми слухали інших, а були моменти коли ми могли поділитись своїми думками. Ми мали багато що сказати собі, ми мали змогу почути відповіді на питання, які нас тривожать. Ми були разом, щоб у збірній силі відчути себе тими євангельськими Маріями, які „ізбрали благую часть" служити вічному рідному вогнищу так, щоб воно ніколи не погасало в наших руках. З'їзд підкріпив наші сили, відсторонив нашу утому і поставив нас знову міцних і рішучих на стійці нашого українського життя.

З'їзд в Едмонтоні відзначається тим, що на нім ми покликали до життя три нові референтури — рідномовне шкільництво, організаційну ділянку і Раду музейної фундації.

На з'їзді ми винесли ряд ухвал. Ці ухвали зобов'язують нас усіх, кожну членку організації, кожний відділ. Головно — ухвали спрямовані до питань молоді, рідномовної освіти нас самих і наших дітей.

На З'їзді ми обрали провід організації і вложили на нього відповідальність та обов'язки. В цих обов'язках ми повинні стати поруч нашого проводу. Перед нами два повних роки до наступного з'їзду і хай вони ведуть нас дорогами ідейної праці не лише для своєї громади, але й для служби національним ідеалам цілого нашого народу.

В просторі темному не губиться наш „Промінь"

В просторі темному не губиться наш „Промінь"
Він сяйво ясне посилає нам усім
Теплом своїм він огріває душі наші
І вказує нам стежку в далечінь.

В ту далечінь незнану й невідому
— Ту путь життя, яку ми всі пройдемо живучи
Веде він нас із певністю у кроці
За руку міцно держучй.

А по дорозі він про наш добробут дбає;
Він нас хвалить, пестить, сварить і навчає
Про минуле наше нам розповідає
І навіть у майбутнє заглядає.

Йому лиш щойно десять літ минуло
А як багато він добра зробив!
А скільки він сліпих очей відкрив!
І скільки леду з душ обмерзлих розтопив.

Марія Г. Видра.

Євген Онацький

Шана невідомому Воякові

Сторінка з Римського Щоденника — 4 листопада 1921 р.)

Увесь день у місті гриміли гармати...

Від першого пострілу десь рано вранці стиснулося серце: невже ж знову революція? Невже ж знову внутрішня страшна громадянська війна?

Але під вікном так заспокійливо колихалися піній, і струнний кіпарис в обіймах могутнього кедра провадив з ним тиху розмову... З сторони Корсо д'Італія долітав несамовитий крик свійського осла, що привіз до міста якийсь сільський крам... Це Рим... Це Італія. Інша країна. Інші люди. І інші гармати.

Це — гармати жалоби і свята.

Не били вони по власній столиці, як гармати Юрка Коцюбинського по Києву, а віддавали останню шану маленькій частині того великого цілого, що зветься — національною армією.

Віддавши шану — невідомому воякові... невідомому героєві.

Тому, хто був лише м'ясом гарматним, метою куль і багнета; тому, хто тілом своїм стелив шлях перемоги свойому народові; тому, хто іншим лишав доходити слави й почесних відзнак, а сам поляг непомітною, мовчазною жертвою...

Після Франції й Англії ось і Італія віддає данину слави й пошани цьому великому с и м в о л о в і відданости, обов'язку й самопожертви тисяч невідомих людей, — звичайних простих вояків, — які віднесли на вівтар Батьківщини своє дорогоцінне життя і — зникли не залишивши по собі навіть імени.

Гриміли гармати. Гуділи великі дзвони. Товпи народу заповнювали вузькі вулиці в патріотичнім і молитовнім піднесенні. Всюди квіти, квіти, квіти. Мільйони, міліярди квітів в багатих вінках, і в мистецьких кошиках і просто — в ріжнокольорових китицях. А в повітрі — тисячі прапорів зо всіх міст і містечок Італії. Кожна військова частина, кожна залога прислала свого представника з прапором. Бо ж у кожній з них були свої невідомі герої, що полягли десь там, серед зелених піль, серед високих гір.

За труною йшли в глибокій жалобі матері, вдови тих, що десь невідомо померли під час військових дій.

Одинадцять однакових простих вояцьких трун було віднайдено на полях побоєвищ, відвезено до катедралі стародавнього міста Аквілеї, і там одна з тих страдниць, що загубила своїх звитяжців — синів на війні, невідомо дей як, десь на фронті, вказала на одну з них:

— Оця.

Чому саме ця?

Так... Хай буде ця! Може серце в неї тоді сильніше забилося, може сльози рясніше полилися, коли вона до неї підходила, але —

— Оця! — сказала вона.

І великий символ утілився.

Повагом, не поспішаючись, посувався урочистий похід. Гриміли гармати. Увесь день гриміли гармати.

Плакали вдови, гірко ридали прибиті горем, зігнуті старі матері.

А потім серед урочистої тиші — не треба промов! — король срібним молотком прибивав до труни останню відзнаку героїв — золоту медалю.

Поникли прапори, і труна поволі, поволі, поволі, тихо-тихо почала входити в темряву закапелку... Ввійшла... зникла... Прибили мармурову дошку Покрили все вінками з квітів, гірляндами...

Як наймогутнішого володаря світу, як найславнішого лицаря поховали того, кого навіть імени ніхто назвати не вмів.

На площі Венеції, під старим Капітолієм, там, де перший король об'єднаної Італії, на величезнім коні панує над усім Римом, лежить тепер під вівтарем Батьківщини Невідомий Герой.

Увесь день там товпився нарід. І довго ще буде товпитися. Зо всіх кінців Італії поприїздили — довго ще приїздитимуть — вбрані в чорне засмучені матері.

Бо глибоко в серці горить свята віра, що той Невідомий Герой — саме він... Улюблений син...

— — — — — —

Невідомий Герой...

По всій Україні ворожа рука розсіяла тисячі дорогих нам могил. На них поростає трава... Заростають стежки...

Ні квітів, ні навіть похилого хрестика...

Хто? Як? і коли?

Тисячі, сотки тисяч невідомих героїв...

Пам'яті Олени Степанів-Дашкевич

Під цим заголовком поміщуємо спогад авторки про Олену Степанів-Дашкевич. В нашій історії, а також чимало в мемуарах, Олена Степанів відома як героїчна постать, як жінка-боєць в лавах Українських Січових Стрільців з часів визвольних змагань України у першій світовій війні. В цім нарисі авторка дає нам зовсім відмінний і дуже цікавий образ людини в цивільнім житті, в якім вона була не менш прикладом, як треба жити і служити Батьківщині.

Авторка спогадів Ірина Шох, відома в жіночім русі — давніше в Союзі Українок в Україні й на еміграції, а тепер, від ряду літ, вона очолює Клюб Матірнього Союзу Українок у Ню Йорку. З її працею читачі нашого журнала вже стрічались у цьогорічнім вересневім числі журнала.

Редакція.

Це була дуже темна ніч, властиво вечір. Дрібний дощ бив в обличчя й холодний порив-частий вітер утруднював хід. Ми йшли гурточком, тримаючи в середині нашу дорогу гостю. Я присвічувала малою електричною ліхтаркою, яку мені всунув батько в руку, коли я виходила з хати. Бо справді Мурарська вулиця м. Львова ніколи не була людна, а сьогодні не було на вулиці ні живої душі. Та все ж, ми були дуже обережні й входячи у фіртку, пооглядалися на всі боки. Не була це зайва обережність, бо були то часи, коли польська поліція постійно робила труси й арешти, а ще спеціяльно слідкувала за такими огнищами, як була фабрика покійного проф. Івана Лівинського, де відбувалися виклади українського тайного університету.

Зустріли ми свою гостю, як було умовлено на трамваєвому перестанку й вели до нашого помешкання, що мало два входи: один головний, що був від вулиці Потоцького 58, але тоді треба було переходити через головну браму, де були сторожі, а з Мурарської була наша приватна фіртка. Жили ми в малому самотньому будиночку на самім краю фабрики, де тоді працював мій батько.

Коли ми врешті зайшли до хати, то тільки в коридорі було електричне світло, а в кімнаті, де мали бути святочні сходини, світилися тільки дві свічки й було півтемно. Вікна були заслонені щільно. В нашій їдальні стояв стіл тісно присунений до стіни, застелений скатертиною, убраний жовтим дубовим листям і хризантемами. На столі стояли дві свічки, більший портрет полковника Дмитра Вітовського, а по боках фотографії-картки УСС-ів. На самому видному місці була фотографія Софії Галечко. Не було фотографії Олени Степанівни, бо саме вона була тою дорогою гостею, що ми її якраз привели.

Олена Степанів-Дашкевич

Був перший листопад 1923 року. Гурток дівчат, що влаштовував ці святочні сходини присвячені великій даті Листопадового Зриву. Були тут пластунки куреня ім. Марти Борецької при гімназії Сестер Василіянок. Цей невеликий гурток серйозних, енергійних і здібних дівчат, що був полученний між собою спільними поглядами й передусім ідеєю служби Україні, займався не завсіди дозволеними в гімназії справами. До гуртка цих дівчат належала й моя старша сестра, вони навіть видавали журнальчик відбитий на батьковім цикльостилю. Робилося це все в нашім помешканні й тому, хоч я й не належала до того гуртка, бо була молодша від них, в більшості знала, що вони робили.

І ось цей гурток дівчат хотів влаштувати Перше Листопада по своїому, так як вони його розуміли, іншими словами без цензури*). Вони опрацювали реферати, в яких висловлювали своє кредо, так наче присягу, свою незламну волю боротися за звільнення України за всяких часів і за всяких обставин. Дівчата хотіли, щоб це знала також та людина, якій вони беззастережно вірили, а головно, що та особа була в їх очах втіленням безкомпромісової боротьби — змагання за найвищий ідеал — вільної Батьківщини.

Олена Степанівна вже тоді була пані Дашкевич і була учителькою в гімназії С. Василиянок. Вона була опікункою куреня пластунок ім. М. Борецької, а що гурток той був активний й

*) В Галичині, що була окупована поляками на всякі імпрези треба було дозволу староства (уряду).

часто відбував наради в справі куреня з пані Дашкевич, не диво, що скоро віднайшов дорогу до її серця.

До листопадових сходин готовилися урочисто, робили проби співу. Співали, як пригадую собі, „Ой впав стрілець коло дуба" та „Заквітчали дівчатонька стрілецьку могилу". Культ Українських Січових Стрільців вже тоді був великий. Позапрошували також і дівчат з-поза гуртка, але тільки тих, кому вірили. Назагал не було тоді більше як 20 душ присутніх.

Свято почали, як звичайно, пластовим гімном на позір. Співали тремтячими і трохи збентеженими голосами. Пані Дашкевич стояла збоку скупчена й урочиста. Поволі минало збентеження й ті, що мали слово, відчитували свої приречення переплітаючи їх такими сумними і такими гарними піснями. Тільки в півтемній кімнаті світив блиск роз'іскрених очей дівчат і рясні сльози котилися по щоках нашої гарної дівчини помічниці Марусі.

Треба зрозуміти настрої, що були серед молоді в перші роки по упадку нашої державности. Хоч ми не приймали безпосередньої участи у змаганнях за державну, а опісля й політичну, незалежність, але ми були малими свідками того, що відбувалося. Ми чули дома розмови взаїмного обвинувачення, ми бачили жертви боротьби, що не принесла сподіваного завершення. Тоді ми були ще замолоді розуміти, що так як в долі поодинокої людини, так і в долі кожної нації є таке слово, як щастя. Ми виростали в гіркоті того, хто програв, кинувши в боротьбу дуже багато й не здобувши нічого. В той час, як поляки раділи своїми осягненнями, нам було призначено ганьбу поневолення. Її ми відчували дуже болюче. І у таких катастрофічних обставинах гарна, світла постать невгнутої, жінки борця світила нам ясним дороговказом. І Олена Степанів-Дашкевичева була дійсним світлом не уявленим, не виідеалізованим, але реальним і ми всі хотіли, хоч би частинку бути подібними до неї...

...У п'ятій клясі гімназії на початку року ввійшла до нас мати Северина, яка тоді тимчасово викладала в нас історію, зійшла на катедру й своїм звичаєм, спершись двома долонями на стіл, зачекала аж розбурхане сорокадушне студентське „населення" затихне й сказала: — „Панночки, я маю вас повідомити, що на наступну годину історії ви дістанете вже свого постійного професора історії й географії і рівночасно вашого господаря кляси пані доктор Олену Степанів-Дашкевичеву.

Кляса застигла, а потім почався поголовний галас. Ми так добре знали з фотографій й оповідань Олену Степанівну, але ми цілком не сподівалися, що той хорунжий УССусів, що ним гордилося жіноцтво Галичини, є учителем. З яким нетерпінням ми її очікували. Кожна по жіночому опитувала себе: якже ж по цивільному виглядає той красивий стрілець з фотографії"? Признаюся, що ми боялися розчарування.

Пам'ятаю як відчинились двері й ми, як підшрубовані підскочили, бо в клясу увійшла вона. Твердим, певним кроком ступила на катедру стрункa, висока, легко всміхнулася, допитливо зупинила на нас синь своїх очей, кивнула головою й м'яким, приємним голосом сказала: „Ми будем вивчати історію старої Греції" й Риму. Прошу дижурних на другий раз подбати про мапу старої Греції. — Вона взяла денник в руки і так стоячи з катедри викликувала кожне наше прізвище й екзамінувала особу, яку викликала, опісля закрила денник, усмішка злетіла з її обличчя, вона зійшла з катедри, підійшла до вікна, обернулася до нього спиною й почала перший свій виклад про Грецію. В клясі було дуже тихо, ми дивилися на її обличчя з такою свіжою делікатною шкірою, на розділене на два боки гладке золотисто-попелясте волося зв'язане у вузол, на правильні риси, тонкі волево зарисовані уста, але це вже була наша екзамінація... Згодом наші думки перенеслися разом з нею в синій Егей і скалисті узбіччя Спарти.

З хвилиною, коли вона стала господаркою нашої 5-тої кляси, яка була одною з найшумніших в гімназії й про яку директор Василь Щурат говорив, що ми „менажерія", наступила радикальна зміна. Дисципліна, було перше, що ми чули й що було переведене в життя. Але було б помилкою думати, що Дашкевичева завела в нас військову дисципліну. Ні, це було цілком щось інше. Це була комбінація підпорядкувати своє „хочу" й „не хочу" тому, що треба й що маю; але ніхто інший тільки саме зацікавлення в то му особа мала це собі сказати. Це була внутрішня дисципліна. І ми, маючи перед собою такий наявний приклад тієї дисципліни, старалися наслідувати її. Певно, що не всі учениці хотіли це застосовувати, але у більшості і то залишило слід на ціле життя, на формування характеру молодої людини.

Якже ж відмінно від інших учителів вона виконувала своє завдання як учителька. Це бу-

ло явним контрастом до того закостенілого рутиною учительського довкілля, в якму ми були. Свої предмети вона знала досконало й їх любила. В її історії старої Греції були не тільки закони, битви, дати, але був характер людей, культура, мистецтво, архітектура, театр, література і ніколи без мапи. Коли викладала географію України передусім ми мусіли докладно й дуже добре знати етнографічні кордони України, бо політичних ми ще не маємо, зазначила вона. Ми мусіли знати кожну більшу річку з усіми її притоками, без надуми, що з правого, що з лівого боку. Подавала нам весь матеріял ясно й зрозуміло. Вимагала вона багато з усіх ділянок, але вже мабуть найбільші вимоги були, що до своєї історії й географії. Вона нам того не казала, але з її поступування було видно, що вона могла нам подарувати не знати дещо з пунійських воєн, або Карла Великого, та ніколи не дарувала як хтось не знав того, хто збирав всі українські землі під один київський вінець, або того, хто побудував Спаський Собор у Чернігові. Викладаючи історію України й розповідаючи про невдачі, дуже докладно спинялася на тому, чому так сталося.

Передусім вона хотіла навести лад в клясі за допомогою самих учениць, тому казала нам вибрати з-поміж себе кілька таких учениць, що відповідали за порядок в клясі. І дійсно ми обрали кілька учениць, що називали їх архонтами (бо ж ми вивчали тоді устрій старої Греції) і ці учениці були звеном між клясою й нею. До обов'язку архонтів належало також і те, щоб допомагати тим, котрі не успівали з наукою. Вона цікавилася нашими болями й радощами. Ніхто до того часу не інтересувався й не займався нами так як вона.

В зимові дні по школі ходила з нами на санки в Стрийський парк й ми їздили разом обваляні снігом і сміхом, коли зненацька санки виверталися. Водила нас по музеях. Їздила з нами на прогульки. Наша прогулька до Бубнищ в Карпатах тривала два дні. Пригадую, які ми були змучені маршом з залізничної стації до Синевідська, але вона маршерувала з нами так же само як і ми з наплечниками на спині й ми стійко зі співом йшли за нею. В ході вона виправляла наші ряди, то на самім переді, то в середині, то цілком з-заду, підохочуючи тих, що вже відстали. Сама випростована, підтягнена, військовий вишкіл ніколи не покидав її. На другий день водила нас по чудернацьких, величезних скелях і розяснювала нам їх формування.

У школі ми мали відвагу звертатися до неї з жалобою на інших професорів, що задавали нам забагато додому, або як нам здавалося були несправедливі до нас. Вона все спокійно вислухувала й звичайно казала, що не може нам допомогти, бо це справа того професора, на ділі ж як бачила, що ми говоримо правду, старалася нам допомогти. І ми відчували її добру руку на нас, та здається, більше як любили її. Звичайно не обходилося без тих, що нарікали, що вона вимагає забагато.

Чи вона сама розуміла, чим вона була для нас? Я думаю, що почуття любови як дорогоцінність променіє й вона оце відчувала, але що сама по собі була глибоко здесципліновна й стримана, рідко проявляла на зовні свої почування. Головною ідеєю її було напевно те, щоб готовити нове покоління, яке би прийшло на зміну старшим й робила вона це з внутрішнього переконання, а не за славу, була бо сама по собі надміру скромна. Гаслом її до молоді було вчитися й досконалитися, бути чимсь.

Співпраця з ученицями, а спеціяльно з пластунками мала, на жаль, сумний кінець. На одній з прогулянок з пластунками старших кляс гімназії, трапилася дуже неприємна подія. Їхав цілий вагон пластунок на прогульку в Карпати під наглядом пані Дашкевич. В Станиславові на двірці, де поїзд стояв довше, дівчата співали стрілецьких пісень. Коло вагону скупчилася публіка дехто слухав, а дехто почав викрикувати „гайдамачки", тоді дівчата мабуть імпульсивно заспівали „Ой та зажурились Стрільці Січовії" — де кінцева стрічка має — „ой не тішся ляше, що по Збруч то ваше, ще живе стрілецькая слава; вернуться ще тії Стрільці Січовії — задрижить тоді Варшава".

Зрозуміло, що польська публіка зареагувала на те поліцією. Списано протокол за заколот і співання „антипаньствових" пісень. Тому, що пані Дашкевич вела прогульку, то була й відповідальна за поведення тих, що брали участь в прогульці, хоч фактично вона на цей час не була у вагоні. Почалося судове слідство й процес, що принесли їй дуже багато неприємностей і в наслідок того вона мусіла відмовитися від опіки над куринем. Одначе з її сторони дівчата ніколи не почули ніякого докору, чи завваги, але інші професори гірко дорікали й так пригнобленим дівчатам.

Використовуючи цей випадок, польська влада дошкулювала їй скільки тільки могла, щоб позбутися її з учительського складу, ро-

зуміючи добре вплив Дашкевичевої на молодь. Прийшлося їй дуже омбежити свою педагогічну діяльність, а потім цілком відійти.

До того долучилися неприємні переживання особисті. Людина, яку вона вибрала на товариша життя — не виявилася такою, як вона сподівалася й наступила розлука. Олена Степанів-Дашкевич залишилася сама з хоровитою дитиною. Перейшла працювати до Ревізійного Союзу Кооператив і відійшла в тінь.

У час великої еміграції цілком свідомо залишилася на своїй землі. Довелося іти ще раз тим шляхом на Схід, що вже раз відбула як полонена у 1915 р., тільки тепер далеко старшою й ще дальше як Ташкант. Випила всю чашу злигоднів й поневірянь до дна; вернулася до Львова, по відбуті засуду, змучена й зболіла.

Звідтіля, з дому писала мені одна з її учениць. — Вмерла наша Пані. Я в неї була за місяць до її смерти. Вона дуже мучилася, але все така ж цікава, як і була замолоду.

Минуло вже більш як 45 років від тих часів і шість років як вона відійшла від нас. Великий шмат часу і, як Франко казав, „вниз котиться мій віз", і в моїй книзі життя вже так богато сторінок. Перегортаю їх. Більшість одноманітні й повсякденні. Та є й такі, що з насолодою перечитую їх ще раз і ще, бо вони дорогі, болючі й незабутні.

Вересень, 1969 р. **Ірина Шох.**

Леся Храплива

ПУСТІТЬ МЕНЕ В ХАТУ!..

Я стою на вашому ґанку і натискаю електричний ґудзик при ваших дверях. На дворі січе холодний, непривітний дощ, вітер торгає безлисті вже майже віти дерев — а в вас, у хаті, як бачу, так тепло й затишно. Бачу, в вас і діточки є, всі розсілися на килимику перед телевізором... Бачу вас крізь вікно і тому певна, що ви всі дома. Тому й дзвоню, щоб ви відчинили...

Питаєте, відхиливши лиш двері, та не відсуваючи ще забезпечного ланцюжка: — А хто там?

Правильно, я можу вам відповісти: — Свої! Відчиняйте безпечно!

Ви питаєте з недорозумінням: — Які — свої? Хто такий?

То я відповім вам: — Я — українська дитяча книжка.

Ви здивовані. Але мій вигляд такий невинний, до того ж ви не можете не завважити, як дуже холодно мені, ба, й страшно, бо на дворі темніє, отже пускаєте мене до хати. За це я вам щиро вдячна. Видно ви ще не забули, що в нас, там, дуже далеко в Україні діє правило: гість в дім, Бог в дім...

Ви просите мене до вітальні, саджаєте на м'яку канапу і питаєте, якось трохи ніяково, куди я йду та за чим. І я починаю вам казати:

— Йду у світ, шукати сердець українських дітей. Знаю, що знайду їх усюди, бо дітей без серця — на світі не має. Ви посміхнулися винувато... Я розумію... Інші часи, інші обставини... Але серця ваших дітей таки українські і тільки треба їм про це сказати. Я саме того й прийшла. Можливо, ви саме й дожидали мене, бо ви затурбовані, щоб ваші діти не забули, хто вони й чиїх батьків діти, дідів внуки... Тоді я прийшла вам, як бажаний і сподіваний союзник.

А можливо, що вам самим вже стає поволі байдуже, чи будуть ваші діти свідомі свого роду та його слави. Тоді я прийшла, щоб в першу чергу розбудити сумління, українське сумління у вас самих.

Ви глядите цікаво на мене, і питаєте самі себе (мене ви не спитаєте, це було б нетактовно!) — який мій вік. Та мені нічого соромитись, я можу вам сказати: я дуже вже стара і дуже молода, сьогоднішня, можна б сказати: модерна. Я вела ще з „Марусею" Марка Вовчка післанця січовика до гетьмана Дорошенка; я завела разом з Олесею Грінченка татар у багна, щоб не руйнували українських сіл; але я й ходила потайки, під полою, з рук до рук, з хати до хати в Україні, щоб розказати дітям про малого розвідчика УПА — Михайлика, і я й сьогодні розказую українським дітям в Америці, в Канаді, про їх ровесників-пластунів, сумківців, українських школярів, таких же самих, як і вони. Я дуже вже давня і завжди по-дитячому молода й радісна.

Ви питаєте, звідкіля я тут взялася, на яку квоту приїхала, чи може вже народилася в цьому краю? І так правда, і так не брехня. Багато, багато нас, українських книжечок видало тут, в Німеччині ще, в ЗСА, в Канаді Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова. Але походжу я завжди з України і моє походження, в котрому поколінні це не було б, зав-

жди мені найдорожче. Та вам певно цікаво послухати, як я постаю?

Часом це дуже цікава історія, часом трохи сумна. Є ще доволі наших письменників, що їх любов до ваших дітей каже їм писати для них. Часто пишуть вони у злиднях, часто крадучи час із дорогого відпочинку після важкої заробіткової праці, часом і занедбуючи власну родину, бо вся українська дітвора — дорожча їм понад усе. Пожитку-користи з цього писання вони звичайно не мають. Це не те, що письменники державних народів, що їм відсотки від одної-двох книжок забезпечують прожиток на всю решту життя. Ні, коли наш письменник пише — то „з любови і туги", як казав Іван Франко, що теж написав чимало творів для дітвори. Часто доводиться тому письменникові й самому видавати ці книжки, часом ще й самому і розпродувати. Але коли над його книжечкою розцвіте щасливою усмішкою хоч одно дитяче личко — він заплачений за все, і щедро на додаток.

Об'єднання Працівників Дитячої Літератури старається, як може здійняти цей тягар з плечей наших письменників: видає книжки, займається їх реклямою, розпродажем. Не того, щоб письменникові було легше, а того, щоб міг краще, більше творити — для ваших же дітей.

А що на видання треба грошей — а що на те, щоб люди купили книжку, треба, щоб знали, що вона є, то ОПДЛ влаштовує щорічно в листопаді Двомісячники Української Дитячої й Молодечої Книжки — такі пропагандивно-збіркові акції. Воно запрошує вас, купувати у цей час більше книжок для ваших дітей, воно хоче вам показати, як багато цих книжок, які гарні — цікаві вони. Воно просить і про гроші, так: просить, щоб ви не пожаліли гроша для добра ваших власних дітей. І вкінці ще щось вам скажу: воно просить, щоб купували ви книжки для українських дітей у Південній Америці. Ви може не знаєте, що там наші поселенці живуть нераз так убого, що ми вже й не зуміли б собі цього уявити. Що там хліб у них нераз — велика небуденщина, не то, що книжка. Книжки там нераз нема ніодної на цілі школи, де по кількадесятеро дітей, третє, четверте чи котре там покоління імігрантів, вміють говорити й читати рідною мовою, але крім букваря — української книжки ще й не виділи. Чи можете собі уявити, яка радість їм, коли завдяки вашому даткові пошта принесе у таку школу-місію (їх звичайно ведуть наші черниці) — хоч одну дві книжечки?! Я можу собі уявити, бо я ходила туди нераз і бачила на власні очі, як вони хапали мене, як хотіли зразу всю до дна вичитати... Я могла б вас запевнити, що очі їх ніколи не були тоді без сліз...

— Ви хочете мене вгостити... Я бачу, що ви вже стали прихильні мені... Але будь ласка, я ж людської поживи не вживаю і зайво виймати дорогу порцеляну... Мені куди цінніше, що ваші діти незнати чого виключили ось телевізора і несміливо підкрадаються до мене... Щораз ближче, щораз цікавіше..., так, ходіть, сядьте тут кругом мене і я вам розкажу казку::

— За сьоми горами, за сьоми морями є Країна, де шумить пшениця і співають соловейки, де виростали дівчата, гожі, мов калина і лицарі, дужі, мов велетні... Казати далі?

— Казати?! Я так і знала! Слухайте, бо казці моїй кінця нема і не буде...

МИ БУДЕМО МАЛЮВАТИ

СЕМІНАР ДЛЯ БАТЬКІВ

Кожна дитина любить усе гарне, яскраве, барвисте. Недармо кажуть, що всі діти від природи — художники. Доки дитина не навчиться писати і читати, єдиним засобом виявлення образного мислення для неї є мова малюнка. В дошкільному віці і в молодших клясах діти звичайно супроводять свої думки малюнками, а свої зображення пояснюють словами.

Природно, що при цьому самовиявленні у них виникають труднощі ,і вони вдаються по допомогу до старших. Однак часто не тільки батько й мати, але й учителька (яка „все може") тут буває безсила. Іноді найелементарніше зображення речі ,або візерунка вважають справою художника.

Незалежно від спеціяльности й освіти, кожна мама звичайно готова відповісти на будь-яке запитання дошкільника чи учня молодших клясів. Адже допитливости дітей немає меж: тут і космос, і життя на інших планетах, і атомні електростанції, і підводний світ, і джунглі, і героїка, і ,звичайно, мистецтво. Крізь художню призму діти сприймають навіть найменш цікаві теми. Проте, коли дитина каже: „Мамо, намалюй мені машину", або „Намалюй мені отакі квіточки", то мама часто, ні трохи не ніяковіючи може сказати, то вона не вміє. Буває й так: дитина, побачивши, що в галузі мистецтва його хороша мама стоїть нижче за нього, бере олівець та папір і каже: „Дивись, це треба малювати ось так. І з'являється дуже узагальнений, але характерний малюнок.

Анна Фігус

РОЗПОВІДІ МОЄЇ МАМИ

(Докінчення з ч. 10)

Приходить літо, батька далі немає, десь в роботі, писати ніхто не писав, бо одно що не було пошти, та й мало хто вмів писати. Надходить свято „Успіння Пресвятої Богородиці" 28-го серпня, як тоді звали Першою Маткою Божою. Перед святом мама згадує, що це Храмове Свято у Гермаківці, що там люди празники справляють, а тут і церкви немає, тільки одна іконка, що її привезли з краю. Бере мама скликає сусідів і справляє празник. Помолилися, пообідали, про рідне село згадали та й поплакали.

З часом в Стюартборні появився над берегом ріки „Россов Ривер", склеп, що його відкрив англієць, звали його Йов. В склепі продавала дочка Франка Йова. Йови скоро навчилися розмовляти по українськи. В цій крамниці можна було продати: масло, сир, яйця та купити — чай, цукор, муку, тощо. До склепу нам треба було йти 8 миль.

На початках ця розмовність між нашими людьми та англійцем була дуже комічна. Приходить наш чоловік до склепу купити сира. Питає: „Є сир?" Продавець відповідає "no Sir", наш покупець виходить та й пояснює: — „Каже, що немає сира". Другий каже „Я хочу полотна", а продавець каже, "What?". Наш каже, „Я вати не хочу, а полотна, англієць тоді каже: "I don't understand you". А наш каже — „Як не можеш досягнути, то стань на крісло та й досягнеш".

Ніяк наші люди не могли привикнути до деякої англійської вимови, наприкл.: Стюартборн (Stuartburn) — вимовляли „Штомбург", Домініон Сіті (Dominion City) — „Міноціти", Емерсон (Emerson) — „Морзон", Летеліер (Lettelier) — „Італія".

В перших роках поселення одинокий дохід, що можна було мати, то жінки ходили копати корінці "seneca roots", за які в склепі платили по 25 центів за фунт. Брали жінки з собою діти, старші діти також копали, а менших клали під корчики спати. Кілька років пізніше ходили вже около 20 миль на корінці. Брали з собою їсти, спали в корчах або десь в якихось старих будинках, де ніхто не мешкав. Багато було різних пригод, не раз великі дощі, громовиці, а тут нема де сховатися, помокнуть — зимно. Не раз треба було втікати і від ведмедів.

Першу пошту в Стюартборн відкрив Л. Ремзей.

Першу церкву побудовано в Гардентоні в році 1897, в Толстой 1898 та в Стюартборн 1899. **Шевченко** — Теперішня назва околиці Вайта. Десь в році 1905, коли збудовано залізничу дорогу, йшло про вибір назви, тож Микола Гаврилюк, який в той час мав склеп і знав добре читати, піддав думку, щоб назвати пошту й околицю ШЕВЧЕНКО, на честь поета Тараса Шевченка. З часом побудовано школу, яку також названо „Шевченко". Шевченко школу відкрито в 1906 р., а Шевченко, Манітоба, змінено із січнем 1909 р. на Вайта, Манітоби з приїздом першого "SNR Section Foreman" на імя "William Wright". Для нього, як чуженця, ця назва не була до вподоби, і він постарався, щоб її змінити. Назву школи вже не вдалося змінити, отже скоро він вибрався з тієї околиці, а школа залишилася по сьогодні під назвою Шевченко "Shevchenko School".

Українська Православна Громада у Вайті (На підставі рекордів)

В 1905 році побудовано Українську Греко-Католицьку Церкву Св. Димитрія. Сталих свя-

---

Тимчасом батьки, незалежно від віку й освіти, можуть і повинні бути керівниками своїх маленьких художників. Вас не вчили малювати? Це зовсім не обов'язково для тих, хто вміє спостерігати, любить життя і кому не чуже поняття краси.

Але для цього, поперше, треба самим бути художньо не „забобонним", тобто не вважати нібито малювати можуть тільки якісь обрані таланти. Адже не кожний збирається стати письменником, однак усі ми намагаємось писати грамотно. По-друге, не треба заздалегідь вирішувати, що ваш синок чи донька повинні чи не повинні бути художниками — насамперед потрібно, щоб вони стали гарними українськими людьми — освіченими, культурними. А найпростіший малюнок батька чи матері дасть дитині велику радість, змусить думати, пригадувати, яка ця річ у житті, порівнювати її з іншими і таким способом розвивати образне мислення — якість першорядної ваги в навчанні або творчій роботі кожного учня і дорослого...

В. Вечерський.

щеників в той час не було. В околицю заїжджали українські й французькі католицькі священики.

В 1914 році, коли до Канади прибув єпископ Будка почалося в громаді невдоволення через розпорядження Риму й єпископа Будки. Єпископ Будка домагався запису церковного маєтку на єпископську корпорацію, а папа заборонив приїзд до Канади жонатим греко-католицьким священикам. 28-го травня, 1914 року, священик М. Ірха скликав збори членів громади в справі єпископської корпорації. На зборах ухвалено резолюцію такого змісту:

„Внесено Н. Гаврилюком, піддержано Д. Базюком, що ми всі присутні, по довшій розвазі й по вислуханню промовців, постановляємо, що ми своєї церкви не віддамо під корпорацію греко-католицького єпископа, з тієї причини, що параграф 127-ий згаданої корпорації нам невідомий, як також з причини оголошеної папської булі, якою забороняється приїзд жонатим священикам і впроваджується безженність між греко-католицьким духовенством в Канаді".

З огляду на те, що громада відмовилася записати своє майно, єпископ Будка заборонив о. Андруховичеві, в той час парохові громади, служити в громаді. Отже люди ходили до сусідніх громад. На другий рік єпископ Будка заказав всім священикам, навіть польському, щоб не обслуговували членів Вайтівської громади. Впродовж двох років багато людей повмирало несповіданих, багато дітей було нехрещених. Значна скількість членів почала нарікати й домагатися від заряду, що треба щось зробити. І так на зборах 9-го червня, 1919 року, рішено вибрати спеціяльний комітет, який мав увійти в контакт з провідними людьми у Вінніпеґу та представниками сусідніх церковних громад і разом шукати виходу з церковного клопоту ,спричиненого єпископом Будкою. До комітету вибрано: Назара Боднарчука, Антона Фіґуса, Никіфора Федірчука, І. Бачинського, Олексу Боднарчука та Йосипа Кулачковського.

Збори дали інструкції комітетові, щоб той постарався дістати для громади жонатого священика, та щоб не мати нічого спільного з Римом. Цей комітет поробив заходи і на початку вересня 1919 р. прибув із Злучених Держав український православний священик — о. Лев Кушнір.

Вістка про приїзд нового священика розійшлася скоро. На його перше Богослуження прийшло багато людей. Богослуження випало дуже врочисто. По прочитанню Євангелії о. Кушнір виголосив гарну проповідь. Говорили старші, що ще такої проповіді в Канаді не чули. А молодші, — ті що читали в історії як святий Володимир прийняв віру православну з Греції, й як то наші славні козаки билися з турками й католиками за віру православну, — зі сльозами радости слухали, як о. Кушнір говорив про наше славне минуле.

По першім Богослуженню українського православного священика, настрій в громаді покращав. Церковною справою почали цікавитись навіть такі, що давніше ніде не належали.

Все йшло гарно, аж кілька днів перед неділею 16-го листопада, 1919, ніччю прибув єп. Будка і мав наради з кількома чоловіками та жінками. Вони радилися, в який спосіб висловити свій протест. Надходить неділя 16-го листопада, раненько люди сходяться коло церкви, а церква ще замкнена. Коло дверей вже стоїть чотири жінки з противної сторони. Заряд і провідні члени сказали о. Кушніреві, щоб до церкви не йшов, аж поки по нього не прийдуть. Молодші члени стали в два ряди, — від дороги, аж до дверей церкви, — і тоді привезли о. Кушніра. Жінки не хотіли відступитися від дверей церкви і треба було їх силою усунути.

Того самого року десь у грудні отець Кушнір виїхав до Ню Йорку по свою родину. В міжчасі громада робила всякі старання, щоби розчислитися в мирний спосіб з греко-католицькою стороною, яка складалася тільки з кількох родин. Тимчасом о. Кушнір прибув з родиною до границі, але еміґраційні власти дозволу на в'їзд до Канади не дали.

Під весну прибув до Вайти молодий, гарний священик о. Петро Самець. Громада дуже його полюбила. Він так гарно і щиро працював для української православіої громади, що й греко-католики відносилися до нього з повагою. Церква, за яку було так багато спорів, була перетягнена до містечка Вайти на прекрасну площу поруч Українського Народнього Дому, яку Назар Боднарчук відпустив громаді за півдармо.

В 1930 р. громада побудувала нову церкву та найняла артиста маляра Г. Сича, щоб її розмалював. І так повстала теперішня Українська Греко-Православна Церква Пресвятої Тройці у Вайті.

ТАКОЮ ВОНА БУЛА

(Світлої пам'яті Людмили Івченко)

Несподівано відійшла у вічність людина великого серця, непересічного розуму, невичерпної енергії й працездатности, св. п. Людмила Івченко-Коваленко — письменниця, журналістка, активний член багатьох літературних і громадських організацій, видатна діячка при Українській Православній Церкві — Голова Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США.

Народилася вона 14 вересня (ст. ст.) 1898 року в родині сільських учителів у тодішньому Маріюпільському повіті на Катеринославщині. Скінчила гімназію в Маріюполі та Вищі Жіночі Курси в Києві.

Житят її було повне змісту, багатогранної праці й тяжких особистих переживань!

Маючи 19 років, вона кидається у вир бурхливих і величних подій „відродження Країни" 1917—1920 років: працює в новостворених українських установах Міністерства Освіти, захоплюється літературним життям тодішнього Києва — збори письменників, обговорення творів, диспути, пробує писати сама. Одружується з письменником Михайлом Івченком.

Уже в 1923 році в журналі „Нова Громада" появляється її перший нарис „Кулька", а далі — в інших — її короткі оповідання. В рядах письменників з'являється нова постать — Людмила Коваленко.

Тішиться своїми успіхами, подружнім щасливим життям, але в 1925 р. несподівано тяжке горе — смерть 2-місячного сина! Поступово знаходить заспокоєння в своїй творчій праці і в тому широкому розмахові української літератури й культури взагалі, що був на Україні в ті роки. Та ненадовго!

В 1929 р. арештовано, разом з багатьма видатними українськими діячами, Михайла Івченка. Почалися страдницькі дні й місяці дружини „репресованого": повна невідомість, що з чоловіком, черги з передачами під в'язницею, турботи про шматок хліба для двох малих донечок і старих батьків. Виявилося, що то справа СВУ. Суд... Вирок для М. Івченка — „умовно 3 роки", як іспит його благонадійности. А на ділі — ніде не приймають на працю, постійний догляд, кінець літературної діяльности не тільки його, а й дружини. Утримує родину дружина, маючи скромну посаду в дитячій бібліотеці та в рядигоди перекладі з французької літератури на українську мову за вибором Державного Видавництва. Нарешті, чоловік виїжджає на Кавказ подалі від „очей", в надії найти там якусь працю. Сяк-так заробляє там собі на прожиток, та не довго. Дружина одержує телеграму, що він тяжко хворий. Негайно їде, але... застає тільки могилу: за 4 дні помер від фурункулу на верхній губі, — в 1939 р.

Війна! А старша донька на студіях в Москві! З приходом німців Людмила Івченко, співорганізатор Українського Червоного Хреста, бере на себе відповідальну й небезпечну ділянку — визволення полонених. Пускається в тяжкі подорожі по близьких і далеких таборах. Побувала на Волині, в Люблині, добилася звільнення хоч невеликої кількости. Відвідала Львів, щоб там закласти Український Червоний Хрест. Більше як через півтора місяці повернулась додому, де чекало її нове горе — без неї поховали батька... А в 1943 році, після смерти матері, з молодшою донькою пускається, як і тисячі інших, в невідоме, лишаючи, як тепер виявилося, навіки свій Київ.

З великими труднощами добирається до Львова, включається в літературні кола Галичини. Далі Лемківщина, Словаччина, Відень і в 1945 році — Німеччина.

Л. Івченко — в ініціятивній групі по організації українського жіноцтва. В Мюнхені — в перших рядах організаторів Української Православної Церкви, в сестрицтві. Хто не знає того напівзруйнованого будинку на Дахауер 9, де містилася ця Церква й різні українські установи! Там одержала від Церкви й Івченко не-

---

В році 1930 було зорганізовано Відділ Союзу Українок Канади ім. О. Кобилянської і Товариство Українців Самостійників, а дня 24-го вересня, 1931 р. „Орли й Орлята" — п'ята сотня ім. П. Сагайдачного, що її зорганізував Григорій Тижук. З часом на місце „Орлів і Орлят" став відділ Союзу Української Молоді Канади.

***

Хай цей рік 75-ліття прибуття українських піонерів до південної Манітоби, 50-ліття Української Православної Громади і 50-ліття Українського Народнього Дому у Вайті, буде не тільки пригадкою, що було зроблено цими піонерами, а нехай буде обновою нашого духа, обновою нашої віри, що шлях, який вибрали наші піонери, був одинокий доцільний та правдивий та що цим шляхом буде йти наше молодше покоління.

велику кімнатку й почала улаштовувати, як можна було в тих умовах, своє життя й громадські зв'язки та працю. Доня вступила до українського університету та... через 2 тижні, 21 вересня 1945 року, маючи 19 літ, трагічно загинула на режках трамваю, при виході з нього, збита з ніг автом.

Здавалося, що нещасна мати не перенесе вже такого горя, лишившись самітньою. Але й тут перемогла основна риса її натури — праця для загального добра вище особистих справ! І вона до самозабуття розвиває діяльність у Головній Управі Об'єднання Українських Жінок на Еміґрації як заступниця голови, потім редакторка журнала Об'єднання „Громадянка", як референтка мистецтва при ЦПУН; як член спілки журналістів, як активний член літературного об'єднання „МУР"; сестриця при церкві, делегатка на Собор Української Православної Церкви. В цей же час пише свій роман „2245-й рік" і п'єсу „Домаха", де героїня виразно символізує зруйновану, але нескорену Україну. Авторка словами Домахи „А нашому роду не буде переводу" виявляє переконання в невмирущости української нації. Уже в 1946 році в журналі „Заграва" виходить її комедія „Ксантіппа" про жінку грецького філософа Сократа.

А з 1949 року Л. Івченко вже в Америці. Рік праці в Філядельфії, в шпитальній лабораторії, та вечорами — в Союзі Українок при заходах і оформленні документів на переїзд до Америки самітніх старших жінок і вдів з дітьми. Одночасно працює в Управі Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) як референтка зв'язків та в сестрицтві православної української церкви св. Володимира.

Від 1950 року, цілих 15 років, до виходу на пенсію, вона на відповідальній посаді в „Голосі Америки" в Нью Йорку, потім у Вашінґтоні. Крім того, активна участь у різних організаціях: літературно-мистецький клюб, спілка журналістів, об'єднання українських письменників „Слово", сестрицтва... Особиста літературна творчість: у 1956 році виходить її збірка „В часі і просторі" — 6 п'єс, у 1957 р. — збірка оповідань на релігійні теми „Vita Nova" — та „Давні Дні" ще в 1958 р., в 1960 р. роман „2245 рік" у 1965 р. „Дві Краси" — збірка з 11 новель, в роках 1964—1969 (окремими книжечками) трилогія „Наша не своя земля"; закінчила й вживала заходів до видання роману

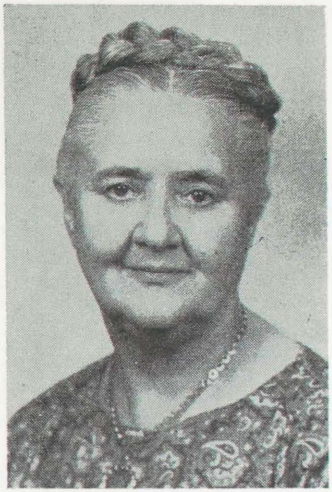

Людмила Івченко

„Володимир Антонович" та розпочала працю над романом „Граф Безбородько". Численні статті її порушують актуальні справи в багатьох українських журналах та українських і американських газетах.

Та чи не найбільше свого організаційного хисту та відданої праці вклала Покійна в Об'єднання Українських Православних Сестрицтв, як його основоположниця й незмінна Голова від 1961 року до самої своєї несподіваної смерти 13 червня 1969 року.

8 років, щомісяця, в „Українському Православному Слові", на Сторінці Головної Управи, вона давала поради сестрицтвам щодо їхніх завдань і праці, інформувала про постанови й роботу Головної Управи, спрямовані на релігійно- національне виховання дітей і молоді, на допомогу молодим жінкам у виконанні їхніх материнських обов'язків. Турбуючись, щоб дійсно „Нашому роду не було переводу", щоб зберігати нашу молодь від асиміляції, Головна Управа тісно співпрацювала з Шкільною Радою Православних Шкіл, а Покійна була там постійним членом. За її ініціятивою, Об'єднання Сестрицтв взяло на себе обов'язок видати популярну енциклопедію українознавства для молоді. І наша Голова з подиву гідною енергією взялася за працю: своїми листами й особистими розмовами заохотила 16 авторів з Америки й Канади дати свої фахово-популярні статті до енциклопедії без жодної плати за це; редаґувала матеріяли, вела переговори з друкарнями, щоб якнайшвидше цю книжку дати читачам. Але... невблагана смерть зробила своє!

М. Макарушка-Хоптяк

СТОРІНКИ ДО ІСТОРІЇ ЖІНОЧОГО РУХУ

Діяльність „Союзу Українок" у Рогатині за час мойого перебування від 1927—1939 року.

В числі 6 нашого журнала була надрукована перша частина спогадів пані Марії Макарушки-Хоптякової. З різних причин спогади не появились в наступних числах й оце продовжуємо їх тепер. Авторка насвітлює події з життя Філії Союзу Українок в Рогатині, в якому вона була одною з провідних жінок.

Редакція.

По різних переживаннях я знова повернулась до Рогатина аж в серпні 1927 року.

В 1925 році я вийшла вдруге заміж за кооператора Дмитра Хоптяка, який скінчив трирічну Торговельну Академію у Відні й як бувший Український Січовий Стрілець та ідейний громадянин вступив на працю до Тов. Союзу Кооператив, хоч мав різні пропозиції на добре платну працю до великих польських банків. Маючи початково малу платню, бо Союз Кооператив був щойно в початках свойого розвитку, не міг в місті вдержати родини, для того я іще два роки перебувала зі синком в селі Липиця Долішня, в родиннім домі мого чоловіка. Аж в 1927 р., як прийшла на світ донечка, треба було подбати про вигідніше мешкання й школу для синка, тоді ми й переїхали до Рогатина.

В тім часі на місце Жіночої Громади постала у Львові нова жіноча організація — Союз Українок в поширеному маштабі, якого ціллю було теж зорганізування й усвідомлення сільського жіноцтва. Для того крім Філій С. У. по містах, закладалось теж Кружки С. У. по селах.

Здається, в листопаді 1927 року відбулись Загальні Збори Філії С. У. в Рогатині, на яких вибрано головою заслужену громадську діячку п. Ґурґулову (по фаху вчителька), а я ввійшла до Виділу як містоголова й організаційна референтка. Йдучи за вимогами Централі С. У., щоб якнайбільше сільського жіноцтва включити в працю Союзу Українок, наш Виділ рішив основувати в своїм повіті кружки С. У.

В лютім 1928 р. ми обі з п. Ґурґуловою поїхали до сусіднього села Путятинці основати перший кружок С. У. Відкрила збори п. Ґурґулова, а я мала організаційний реферат. Це був мій перший виступ з промовою перед більшим зібранням громадянства (на Збори чи сходини кружків приходили й чоловіки, щоб і вони дечого навчились, а при тім більше усвідомлювали своїх жінок). Цього пам'ятного виступу я довго не могла забути. Щось дивного тоді діялось зі мною! З приявних нікого не бачила, лиш задивлена в один пункт понад голови приявних, говорила й говорила, (хоч мала реферат написаний, ніколи не любила читати) аж п. Ґурґулова шарпнувши мене за рукав, привела до притомности, але похвалила, що я добре говорила. Вона була моєю першою вчителькою на шляху громадської праці. Старша, досвідчена, ідейна громадянка. Все решта пішло вже спокійно й гладко, а додому повертались горді й вдоволені, що вже маємо один кружок. Незадовго потім основали другий кружок в Пукові, в однім з найсвідоміших сіл в повіті, і так послідовно село за селом ми несли освіту нашому занедбаному й неосвіченому сільському жіноцтву.

Восени 1929 р. на загальних зборах нашої філії, п. Ґурґулова через затяжну недугу зрезиґнувала з головства, а на її місце ми вибрали молоду енергійну Теклю Мосорову, а я ввійшла до Виділу знову як містоголова й організаційна референтка.

Вже в лютому 1930 р. ми обі з головою перевели перший одномісячний курс кравецько-куховарський в Пукові. Мосорова провадила кравецтво в понеділок, середу й п'ятницю, а я куховарство у вівторок, четвер і суботу. Пані Ґурґулова доїжджала щонеділі з якимось цікавим рефератом. Ми доїжджали 7 км. поїздом

„Україна — енциклопедія для молоді" буде вже пам'ятником для ініціяторки.

Св. п. Людмила Івченко мала особливий дар слова — вміла промовити і до окремого серця, і на Соборі Української Православної Церкви, і на поважних з'їздах — скрізь вона вносила й відстоювала свої цінні поради. Не дивно, що була шанована всіма як член Консисторії, Ради Митрополії, а дослівно в останні дні її життя на неї було покладено нові обов'язки — Голови Комісії справ культури при Секретаріяті Світового Конґресу Вільних Українців.

Напевно, всі установи, де працювала ця видатна жінка, всі, хто її знав, збережуть про неї світлу і вдячну пам'ять.

А я скажу: „Спи спокійно, незабутня, дорога Людмило! Вічна Тобі пам'ять!"

Віра Драч.

Учасниці 3-місячного курсу крою і шиття в Рогатині в 1936 р. Четверта в ряді, що сидять зліва направо авторка спогадів пані Марія Хоптяк.

о год. 1.30 по полудні, а повертали о год. 6-ій вечером. Я тоді вчила в Рідній Школі і зараз по науці спішила додому, їла зріднею обід і прямо бігла 1 кілометр до стації обладована харчами, сідала на поїзд, а в Пукові на двірці ждали сани, бо до села було іще досить далеко. Курс куховарства відбувався в просторій кухні управителя школи-українця, а кравецький в залі читальні „Просвіти". На мій приїзд вже ждало на мене около 30 жінок з готовими харчами на один обід. Плян курсу я виготовила собі сама, взявши під увагу не вибагливі, але поживні юшки і печене, душене чи смажене м'ясо: волове, вепрове, телятина й головно дріб. Курсантки вибирали з-поміж себе п'ять жінок, які чергувались кожного дня і ті приносили обчислені на один обід харчі, щоб вистарчило по трошки покушати для всіх. Вони того дня під моїм наглядом варили, смажили, пекли, приготовляли ярину, накривали до обіду й мили посуд, а інші тільки приглядались. Потрібну посуду позичила нам дружина управителя школи, а решту принесли жінки з дому. М'ясо та інші харчі, яких не мали жінки на селі, я привозила з міста, а гроші на все давало цих п'ять дижурних жінок. Все відбувалось скоро й справно, бо 5:30 год. я вже мусіла сідати на сани, щоб не спізнитись до поїзду, а перед тим хотіла іще при спільнім столі покуштувати разом з жінками приготовлений обід. Під час варення я диктувала жінкам перепис на всі страви, а призначеним дижурним плян обіду й скількість потрібних харчів на наступний день. Описую докладніше перебіг цього курсу, бо після цього пляну відбувались пізніше всі курси по інших кружках.

Звичайно по такім курсі робили жінки святочне закінчення: били свинку (велику)), робили ковбаси, пекли шинки, дріб, солодке — навіть і легкі торти, запрошували гостей, священика та їмость й пописувались своїм знанням. А що наш курс відбувався під час Великого посту, то таке святочне закінчення ми перенесли на Провідну Неділю й відбули спільне Свячене. Гостей з міста й села прибуло около 300 осіб, а що концертова заля була простора, то було де приміститись. Аж серце радувалось, дивлячись на гарно прибрану образами й вишиваними рушниками залю, столи, накриті теж вишиваними скатертями, аж угинались від різного печива, включно з тортами й різнородним м'ясивом.

Знова на сцені жінки з кравецького курсу поукладали все своє і дитяче одіння, пошите за цей місяць.

(Далі буде).

В кількох рядках..

На 10-тому Конгресі СУСК-у (Союз Українських Студентів Канади), який відбувся у Ванкувері в м. вересні 1969 р., обрано Крайову управу, до якої увійшли: Богдан Кравченко, Степан Кузь, Маруся Кухаришин, Галина Ковальська, Юрків, Юрко Сеньків, Олександер Тисяк, Юрій Келебай, Роман Петришин, Христя Хомяк, Андрій Бандера, Христя Гнатів, Дарія Антонишин і Роман Сербин. Члени управи знаходяться по різних містах Канади.

— — —

Згідно з вістками, що їх подали часописи, головою СФУЖО, після смерти Олени Залізнякової, обрано Олену Лотоцьку з Філядельфії, заступницею на Канаду — Стефанію Савчук з Торонта та Стефанію Пушкар з Філядельфії на Америку.

— — —

З ініціятиви Союзу Українок Арґентіни 10 українських національних організацій в Арґентіні рішили спільно вшанувати роковини 1000-ліття смерти княгині Руси-України — св. Ольги а в той самий час висловити протест проти релігійного переслідування в Україні. Наради спільного засідання відбулись під головуванням голови СУА д-ра Лідії Макарухи-Іваницької.

— — —

На провінціяльний З'їзд Союзу Українок Канади в Манітобі, який відбудеться в половині листопада 1969 р. прибуде пані Марія Гарбус з Саскатуну, педагог-виховник. На сесії з'їзду вона проведе семінарну лекцію для учительок і вихователів рідних шкіл.

— — —

На Святі Книжки, яке відбулось у Торонті заходами Клюбу Приятелів Книжки при відділах Союзу Українок Канади 1 жовтня ц.р. вшановано поетку Ларису Муровичз нагоди появи збірки „Піонери святої землі". Програмою керувала д-р Ганна Янішевська.

— — —

ПРИВІТ

В десятиліття журнала „Промінь" засилаю моє щире поздоровлення та найкращі побажання Вам, пані Редакторко, редакційній колегії і адміністрації. Щасти Вам Боже!

Юлія Марійка

— — — — — — — — — —

Самій не довго збитися з путі,
Та трудно з неї збитись у гурті.

— — —

Нащо даремній скорботи?
Назад немає воротя!
Берімось краще до роботи,
Змагаймось за нове життя.

(Леся Українка)

Пані Анна Назаревич

В кількох попередніх числах ми вже згадували про референток журнала при відділах Союзу Українок Канади. Цього разу ми хотіли б насвітлити працю вінніпезького відділу ім. Лесі Українки, а головно його референтки, пані Анни Назаревич.

Пані Назаревич завжди біля книжок — чи то буде під час Свята Книжки, чи свята котроїсь з наших письменниць. Журналом „Промінь" вона цікавиться від появи його першого числа, як його пильна читачка, а останніх кілька років, коли навіть не була офіціяльною референткою, завжди знайшла час і спосіб придбати для нього нових передплатниць. Відділ Союзу Українок Канади при Катедрі Пресв. Тройці оцінював завжди її працю.

Тепер пані Назаревич як референтка попрацювала разом з відділом та Пров. Екзекутивою Союзу на Манітобу в кампанії - контесті із нагоди 10-ліття журнала. Вона придбала 10 нових передплатників. Перед Різдвом пані Назаревич потрудилась і дістала кілька святочних привітань від підприємців. Вона завжди знайде час прочитати журнал і поділитись своєю думкою з домашніми, або приятельками.

Пані Назаревич зробила багато праці для українського шкільництва. Коли приходить час запису дітей до українських кляс в державній школі, а діється це кожного року під весну, пані Назаревич сідає біля телефону і розмовляє з батьками учнів, інформує про справи.

НК.

PROMIN

Vol. X, 11 ENGLISH SECTION November, 1969

OLHA KOBYLIANSKA

A gifted novelist, Olha Kobylianska is one of the outstanding names in Ukrainian literature. She was born on November 27, 1863 in the little town of Huhamori in Bukovina (Western Ukraine). Her father was a civil servant.

Her talent revealed itself very early, and when she was twenty years old her first work "A Human Being." appeared in print. The first phase of her literary creativity coincided with the first stirrings of Ukrainian women's demands to be allowed a voice in civic and political affairs. All her writings are permeated by the ideal of the emancipated woman, her responsibility to educate herself and perfect her talents. In her novels one sees portrayed vividly, the environmental forces negatively affecting woman's self-concept. She conceived her mission to be that of encouraging woman to cast off the yokes of plebianism and hue for herself a better, freer, life, so that she would become a full human being, a worthy daughter of the Ukrainian nation, capable of rising to the task of creating a new, independent, Ukrainian individual.

A wide circle of colleagues respected her literary talents. Among her greatest admirers were Lesia Ukrainka, Khrystia Alkhevska, Natalia Kobrynska, Ivan Franko, Osyp Makovey, Mikhaylo Kotsiubinsky, and Mikhaylo Pavlik. Her best novels include "The Earth," „The Princess" "Across the Footbridge," "Melancholy Waltz," "The Battle," and "On Sunday Morning She Gathered Herbs." In addition to these, several collections of her short stories and literary sketches have been published.

Olha Kobylianska died in Chernivtsi in 1942.

PERSPECTIVE ON GLOBAL CONCERNS OF THE COMMUNITY

by S. M. Milne

(Continued from the last issue)

There is NOTHING which replaces a personal visit. Over and over again this has been brought home to me. An opportunity such as this gives a person such as myself, in meeting and talking with people — thinking and working and planning — striking sparks off each other — a golden opportunity, an ever increasing benefit.

Yes, Council ideas DO have a generating point. In every major confrontation of the global community today Councils of Women are truly concerned—world poverty; world hunger; world population; the operation of aid programs; efforts for peace; the activities of the U.N.; for a small example. It would be quite impossible in these few moments for me to dwell on all NCWC's approaches and ideas. Instead I will mention only two national projects which currently engage our mutual special attention.

We are now in the second year of a 3-year study program on "The Human Rights of Children". It is interpreted to us in Council that a responsibility has been placed upon this generation to ensure that the rights of children are protected, but also that in these days of turbulence among the youth of this land there also is the necessity to inculcate a proper sense of responsibility so that intolerant practices are not accepted with impunity. The U.W.A.C., with its emphasis on the family core, is in a position to

contribute pronunciamentos to the Special Chairman, Mrs. N. T. Bennett, which will not bommerag! Society in general cannot for many, many years have compounded a problem and then find a simple way out of it. Precisely what is needed is to be very clear about fundamentals and to adhere to what one knows to be basic social truths. Objective conclusions and recommendations from this Association will have inestimable value.

There is an unknown quantity on the balance sheet which represents the Council concept — the measurement of human resources. The role of the voluntary organization in today's society is critical — some organizations are facing a losing battle in sustaining membership — some are fighting hard for survival, but undoubtedly for all organizations including NCWC there now are environmental problems. For just a moment or two I would ask you to let me outline how Council is attempting to put 'environment' in perspective — what Council is attempting to do about it. At the annual meeting in June of this year it was the decision of the membership that a Council-instituted Commission be appointed to study in depth the goals of Council and the accompanying administrative effects. Mrs. A. H. Beirnes has been appointed as chairman of this Commission. I could not possibly improve upon Virginia Beirnes' own words when she states in a directive to Council women: "Seventy-six years of community service in Canada is an enviable record for N.C.W.C. However, conditions in Canada's cities, provinces and in the nation are changing. In fact change is so rapid, that what was innovative yesterday is old hat today."

In a report to the Carnegie Corporation of New York, John W. Gardner made a startling statement — startling in its simplicity and its logic; and startling in the enormity of its import. His words were:

"Nothing should be allowed to impair the effectiveness and independence of our specialized leadership groups."

We know the largest questions facing our society. Where are we headed: Where do *want* to head? What are the major trends determining our future? Should we do anything about them?

Most Canadians value the role played by non-governmental leadership groups in this country and would wish it to continue. But it will NOT continue under present conditions. Council achieved modest or even more than modest greatness in an era when changes came more slowly than now. We could afford to be slow in coping with them but today we can no longer afford to respond in leisurely fashion. Great social changes emerge with frightening speed. The transcendent issues then are to pursue a vision, to develop a strategy as to how the vision can be achieved, and to move to accomplish it, WITH CONFIDENCE. I quote again in this context from Mr. Gardner when he spoke of the necessity for confidence. It (confidence) is something that outstanding executives have in common with gifted military commanders, brilliant political leaders, and great artists. It is true of societies as well of individuals. Every great civilization has been characterized by confidence in itself."

It is anticipated, in fact required, that the Council Commission will make recommendations which will be guidelines for as dynamic a role in the future for Council as has been achieved in the past. The future of NCWC is under scrutiny — if the study recommendations are to have a measurable content then the whole-hearted support of every Council of Women, every Nationally Organized Society in Federation, every woman who participates at any level of Council is earnestly sought. The ultimate reactions will be the base for the findings of the Commission. A sounding from U.W.A.C. is anticipated. It has been said that honors go to the people who ask the right questions, but in my books considerable honor also goes to those who take the trouble to answer, and I feel certain that U.W.A.C. have answers — Words can be communicated, and in this sense words are the weapons to attack a serious malady.

I find that I have exhausted my time allotment, and though there is much much more I would wish to say from a full heart, I will leave the communication to the chairmen and officers who in the near future will be approaching the Association for participation and involvement in programs and studies. To be with you in person and savor the delight of the warmth of your hospitality has been a wonderful event for me — an honor to Council — and I would hope a truer, deeper understanding of each other.

СПІВЧУТТЯ

Висловлюємо глибоке співчуття Григоріеві Тижукові по втраті дружини Марії, Борисові — по втраті матері а п-ву В. Малютам у Флин Флоні по втраті дочки та іншим ближчим і дальшим членам родини. Бл. п. Марія Тижук згинула в автомобілевім випадку недалеко Давфину в Манітобі в суботу 11 жовтня 1969 р.

Редакція

З виступів Уляни Любович у Вінніпезі

Коли ви, зайшовши на мистецьку виставу і зупинившись перед образом, який полонив вашу увагу, ви довго стоїте перед ним, сприймаючи малюнок вже не лише зором очей, але духовими очима бажаєте увібрати в себе весь його зміст, насититись грою його барв — понурих, чи світлих і разом з художником пережити його творче народження.

Таке почування створилось у мене, слухаючи авторку художніх нарисів „Розкажу вам про Казахстан" Уляну Любович. Художник не пензля, але художник образу в слові Уляна Любович залишила серію мистецьких образів в серці півтисячної публіки міста Вінніпегу.

Довго не хотілось переходити від одного образу до другого, який силою своєї експресії виповняв уяву, закріплявся в сильних зарисах ліній і барв — часом важких, понуро-трагічних, часом стихійно рвучких, то знов освітлених теплом великого людського серця.

Письменниця прибула до Вінніпегу на запрошення Інституту Читальні Просвіти і Комітету Українок Канади. Перший її виступ відбувся в суботу вечером 25, а другий наступного дня в неділю, 26 жовтня 1969 р. Простора заля Читальні Просвіти була заповнена, як першого, так і другого дня:

Приїзд письменника до Вінніпегу це подія, яка завжди викликає оживлення й зацікавлення, а тимбільше приїзд письменниці, яка проходила хресні дороги насильно виселених з рідної землі в далеку непривітну чужину — вивезення, яке рівнялось засланню. Було це в перші роки світової війни з приходом в Західню Україну совєтської армії. Окупація. Авторка як одна з багатьох інших засланих, чимало пережила сама і була свідком подій довколишнього світу.

Вертаючись до нарисів письменниці, в першій мірі треба підкреслити, що це є образи епосу великого ісходу та не меншої драми в житті нашого народу в останній світовій війні. В нашій літературі досі дуже мало висвітлено подій з тих часів та й у такій художній формі як це зробила авторка в циклі „Розкажу вам про Казахстан".

Хай вас не введе в помилкове поняття сама назва циклю. Бо це не є випадкові записки про Казахстан, або відтворені з пам'яті якісь події. Це є літературні твори непересічної вартости. Письменниці дуже добре відомий стиль такого жанру. Вона не лише спостерігач чи оповідач, вона майстер художнього слова ,думки, образу. Кожний нарис криє в собі провідну думку і ця філософія в неї не пропагандивна, вона нікому не накидує своєї думки не наказує — нарис говорить самий про себе і кожний персонаж — вони не фіктивні, це наші люди і кожний має своє призначення. В цім власне і полягає ціна художнього твору автора.

Письменниця трактує свого слухача як інтелігентну людину. Вона не пояснює. Мова її спокійна, мелодійна, лише в певних напружених моментах дії її героїв, слухачі відчувають в тембрі її голосу легке хвилювання, яке передається публіці.

Ось авторка, читаючи, змальовує нам образ насильного вивозу людей зі Львова. Виконують цю дію совєтські солдати, загальна метушня, подорож у товаровім вагоні і з числа багатьох вигнанців авторка вибирає персонажі — графиню старушку, спараліжовану та медичну сетру доглядачку, яка добровільно їде в страшну подорож заслання тільки тому, щоб не лишити без опіки хвору, немічну людину. Письменниця не дошукується причин цієї великої посвяти. Цей нарис вона назвала „Людина з великої букви" Гуманність. Серед найжахливіших умовин, серед найсильніших потрясень, жорстокости, брутальности і варварства, як соняшний промінь світить авторці Людина, яка в ім'я іншого слабшого за себе зрікається волі, молодости і йде на довгі роки поневірянь та терпінь.

В іншім нарисі авторка показує, як топчуть людську душу у її вірі в Бога, як священослужитель закрився маскою тупого бездушного двірника й як глибоко в нетрях душі захована віра в Бога, закрита перед звичайним оком. Це нарис „За спокій душі". На далеких степах Казахстану виросла могила матері авторки і довго шукаючи, вона віднаходить служителя біля престолу Господнього, щоб помолився за спокій душі матері.

В нарисі „Любов не одно має ім'я" це глибока, потрясаючи своїм змістом драма дівчини з України. Які ж незбагнені тайни людської душі та скільки треба сили волі, щоб видержати пробу і залишитись людиною достойною своєї назви. Марія дівчина з України зв'язує свою долю з казахом Тимошем. У Тимоша спотворена одна половина обличчя. Авторка не дошукується причини його нещастя, колись він був вро-

дливий. Чому Марія зв'язала свою долю з Тимошем, тимбільше, що всі живуть надіями на поворот в Україну? Може Тиміш врятував Марію та інших від голодної смерти, а може звичайне співчуття до його каліцтва. І ось образ прощання на стації з сестрою, зо всіма своїми людьми, лиш Марія стоїть заніміла, рішуча, зболена, яка ніколи не побачить рідної землі. В цім прощанін з сестрою ви чуєте німий, розпучливий крик наболілої душі рідної людини.

Авторка Уляна Любович дає і свою данину нашій історії. Суворі, сповнені болю, страждань, і національної гідности картини дає авторка. Розповідає про дітей недержавного народу, до якого терпінь, болю байдуже великому світові.

Тепло і щиро вітав Вінніпеґ авторку багатьох нарисів, в яких вона зобразила „Людину з великої букви".

Наталя Когуська.

ЗВІТ ГОЛОВИ КОМІСІЇ МУЗЕЙНОЇ ФУНДАЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

На ювілейнім з'їзді С.У.К. в Торонті 1967 р. перейшло рішення створити музейну фундацію для розбудови приміщення головного музею в Саскатуні і його філій, для набуття більше різних експонатів і для інших конечних потреб музею С.У.К. З'їзд припоручив централі Союзу Українок назначити комісію, яка б до цього з'їзду приготовила правильник музейної фундації покриваючи ім'я фундації, точні цілі і всі правила, які б відносилися до згаданої фундації.

На прохання централі і членок Музейного Комітету в Саскатуні я згодилась 15-го січня 1968 року очолити цю комісію, а перші наради саскатунських членок комісії відбулися 4-го лютого 1968 р., так що наша комісія діяла лише рік і половину.

Найперше хочу подати короткий перебіг діяльности комісії від 4-го лютого дотепер. До комісії увійшли слідуючі членки музею в Саскатуні: Розина Драґан, голова, Марія Мадюк, секр., Анастасія Буряник, Оля Гавриш, Галя Максимюк, Соня Стратійчук і Марія Ткачук. Ці членки комісі виготовили перший начерк правильника і 6-го березня минулого року, вислали його до всіх музейних філій з просьбою, щоб кожна філія назначила трьох членок, які б перестудіювали начерк правильника, подали додаткові або відмінні точки і вислали свої зауваги до 15-го травня 1968 року. Це завдання виконали музейні філії Торонто і Вінніпеґу до означеного часу, а троха пізніше філія в Едмонтоні. До комісії увійшли ще слідуючі пані: Іванна Вахна, Емілія Степова, Торонто, з Вінніпеґу: Ангелина Павлик, Костянтина Сарчук, з Едмонтону — Настя Сенів, Емма Верхомин і Марія Лазарук.

Щоб викликати більше зацікавлення фундацією та передискутувати деякі проблеми, комісія рішила відбути конференцію під час ювілейного святкування Української Православної Церкви у Саскатуні, 7-го липня 1968 р. На цих нарадах було около 75 заінтересованих членок Союзу Українок. Між присутніми була голова Союзу пані Леся Ґреґорі, бувші голови Союзу, Катерина Міськів, Стефанія Пауш, Анна Токарик; пров. голови: Марія Сулима, Теодора Гавришин, Павліна Клюкевич і Оля Гавриш; голови філій музею: Ангелина Павлик, Івана Вахна, Анна Лазарович; голова головного музею, Соня Стратійчук; редакторка „Променя", Наталка Когуська; почесна членка Союзу Ганка Ковальчук та інші провідні членки Союзу.

Майже всі вони брали участь в дискусії і загально погодились, що: 1. треба окремого приміщення для головного музею в Саскатуні; 2. треба зміни що до дальшого фінансування музейної праці; 3. треба, щоб ці точки і справа музейної фундації були реферовані на всіх провінційних з'їздах.

Були деякі відмінні думки чи фонд повинен бути у формі фундації, бо очевидно було враження що капітал фундації мусить бути нерушимий і що лише процент з інвестуваного капіталу можна уживати на апробовані справи. Тут хочу підкреслити, що комісія вдавалась за адвокатською порадою, щоб напевно затвердити чи ця інтерпритація правильна і довідались що:

1. Більшість фундації мають такі правила, де лиш дохід (процент) з капіталу можна уживати на призначені цілі. Але також можна створити таку фундацію, яка своїми правилами може виплачувати весь капітал на призначені цілі фундації.
2. Що фонд під назвою „фундації" вважається як щось постійне, вічне, завжди існуюче.
3. Що капітал під назвою „фонду" вважається як щось постійне, вічне, завжди існуюче.

такого постійного значення, що фундація.

Щоб повідомити ширше членство Союзу про хід праці нашої комісії і підкреслити потребу музейної фундації, комісія робила старання, щоб на провінціяльних з'їздах ці справи були реферовані. На пров. з'їзді у Вінніпегу справу реферувала пані Ангелина Павлик, а на пров. з'їзді в Едмонтоні пані Настя Сенів. На пров. з'їзді в Саскатуні, коли я реферувала цю справу я мала велику приємність повідомити саскачеванських делеґаток, що хоч наша Комісія не почала компанії за фондами, то відділ ім. О. Кобилянської в Саскатуні вже передав поважну жертву, в сумі $700.00 на Музейну Фундацію С.У.К. Тут треба зазначити, що членки саскатунського відділу власною ініціятивою рішились на цей щедрий дар і за таке зрозуміле відношення передаємо їм сердечну подяку. Хочемо також зложити сердечну подяку пров. Екз. Східної Канади Союзу, яка, також прислала $50.00 на Музейну Фундацію, щоб гідно вшанувати блаженної пам'яти Марію Колодій, широко відому довголітню членку С. У. К. і членку Східної Екзекутиви та музейного комітету, філії в Торонто.

Як голова комісії, я вела переписку з централею С.У.К., з провінційними управами Союзу, з філіями музею і з Департаментом Державного Доходу в Оттаві написала 33 листів. Перший обширний лист до Департаменту в справі звільнення жертв на музейну фундацію від доходового податку, я написала 14 березня минулого року, в той самий час, що ми вислали начерк правильника до музейних філій. Від департаменту ми отримали аплікаційні форми для виповнення з поясненням, що з формальною аплікацією мають бути додаткові документи піддержуючі нашу просьбу. Тому, що виготовлення таких документів вимагали адвокатської поради, ми вдались до адвоката Василя Буряника і він згодився нам з цим помогти. Тут хочу підкреслити, що пан Буряник постійно давав і тепер дає леґальну пораду в різних справах відносно музею і Союзу Українок і то без найменшої винагороди, за що хочемо тут публично скласти йому сердечну подяку.

Цього року 2 лютого, я виготовила другого листа з обширними даними про нашу організацію С.У.К. як також про діяльність музею і його філії та про потребу звільнення від податку жертв на новостворену музейну фундацію. З цим листом ми включили документи, що комісія їх вважала потрібним подати з формальною аплікацією і вислати все це до голови Союзу, щоб централя подала подрібні інформації на аплікаційні формі і вислала до департаменту від Союзу Українок Канади.

Відповідь від департаменту ми одержали 17 квітня і тому, що вирок не був вдоволяючий, я написала третій лист 23 червня з дальшими поясненнями і з просьбою, щоб департамент знова переглянув нашу справу і дав позитивну відповідь на наше прохання. При кінці липня я зателефонувала до Оттави, щоб довідатись чому нема відповіді на нашого листа і мала довшу розмову з особою, що займалась нашою справою, 1 серпня ми одержали від департаменту листа такого змісту:

1. Що департамент переглянув статут С.У.К. і затверджує що за теперішнім статутом С.У.К., ніякі жертви не можуть бути признані Департаментом Державного Доходу як добродійні дари для звільнення від доходового податку, але:

2. Що Департамент признає що Головний Музей Союзу Українок Канади може бути зареєстрований як добродійна організація і то без інкорпорації, коли б управа музею приготовила короткий нарис правил Музею, які підходили б до вимог секції 62 (1) (E) Акту Доходового Податку. З цим листом департамент залучив копію цієї секції Акту і також подав нарис конечних точок, що конституція музею мала покрити, щоб підходити до вимог цієї секції акту. Для дальшого пояснення ця секція звучить так:

Section 62(1)—

(e) *a charitable organization,* whether or not incorporated, *all* the resources of which were devoted to charitable activities *carried on by the organization itself* and no part of the income of which was payable to, or was otherwise available for the personal benefit of, any proprietor, member or shareholder thereof.

Зараз по отриманю цього листа саскатунські членки комісії і членки головного музею відбули спільні наради, на яких прочитано рекомендації нашого адвоката відносно реєстрації музею згідно з вимогами секції 62, Акту. На цих зборах одноголосно рішено, щоб для з'їзду Союзу приготовити відповідну резолюцію в справі реєстрації Музею С.У.К. Показалось що не є потрібним інкорпорувати фундацію, коли Департмент визнає Музей як добродійну організацію, наколи ми поробимо потрібні заходи. Дальше,

на цих зборах рішено, щоб у правильнику поробити потрібні зміни, які б мусіли зайти, коли ця резолюція буде прийнята з'їздом.

До 8 серпня членки комісії виготовили правильник музейної фундації з відповідними змінами, вибили 150 копій для з'їзду і вислали копію до всіх членок комісії та до всіх провінціяльних управ. До централі С.У.К. вислано копію третього листа від департменту, правильник Музейної Фундації, рекомендації нашого адвоката і резолюцію відносно зареєстрування Музею С.У.К.

Тут хочемо підкреслити, що пропонована реєстрація Музею Союзу не є щось нове і небезпечне для нашої організації, бо Фундація С.У.С., яку Самостійники створили, прийняла конституцію і правила подібних до тих, що ми пропонуємо для Музею С.У.К. Головне є щоб в конституції Музею було зазначено і запевнено, що Головний музей і його музейні філії належать до членок Союзу Українок Канади. Тоді до музейної управи входило б певне число головних урядниць централі С.У.К., а з'їзд затверджував би головний склад музейної управи. Коли цей з'їзд одобрить думку зареєстрації Музею і припоручить комісії і централі Союзу зробити потрібні заходи, щоб цю ціль осягнути, то жертводавці на музейну фундацію будуть мати звільнення від доходового податку. Рівнож, дуже можливо, що і всякі дари до музею, грошеві чи експонатами, будуть мати подібне звільнення.

Дальше хочемо подати такі пояснення, що до правильника Музейної Фундації. Кожна фундація мусить мати певні правила для забезпечення її існування і мусить мати управу, яка б постійно дбала про зріст фонду. В правильнику ми назвали управу Музейної Фундації „Радою" і в цій Раді маємо репрезентацію від централі С.У.К. від головного Музею і від музейних філій. Комісія вважає, що ця Рада має занятись збіркою фондів на фундацію, а не Комісія, тому що „Рада" має бути постійною управою а наша комісія є тільки тимчасова установа.

Дальше підкреслюємо, що деякі точки правильника мусіли годитись з пропонованою конституцією Музею С.У.К. і тому треба перше рішати справу реєстрації музею, а потім рішати чи прийняти правильник Музейної Фундації так як наша комісія його опрацювала для цього з'їзду.

Кінчаючи цей звіт, я вношу резолюцію в справі дальших старань набути звільнення від доходового податку для жертводавців на музейну фундацію такого змісту:

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ПРАВИЛЬНИКА МУЗЕЙНОЇ ФУНДАЦІЇ

Цей Крайовий З'їзд Союзу Українок, який відбувається в місті Едмонтоні в днях 22, 23 і 24-го серпня 1969 р. принципово одобрює основні точки правильника Музейної Фундації, виготовлені і предложені Комісією на цьому З'їзді; цей З'їзд уповажнює Раду Музейної Фундації Союзу Українок Канади починати працю зо збірковою кампанією наколи вже перейде справа зареєстрування Музею у Департаменті Державного Доходу.

Розина Драган, голова Комісії музейної Фундації Союзу Українок Канади.

На забудьмо про Різдвяні привітання

Різдвяні привітання приносять журналові поважну фінансову поміч, вони також популяризують журнал між професіоналістами та підприємцями. Вам напевно також буде приємно зустрінути святочне привітання Вашого відділу в різдвянім числі, який засвідчить свою солідарність і складе побажання свому народові в Україні і в світі.

Ви багато поможете журналові, наколи придбаєте для нього кілька святочних привітань. Тимбільше, що кінчиться 10-ліття журнала і починаємо нове десятиліття з початком січня 1970 року, яке не за горами. Святочні привітання Ви можете попросити у підприємців і професіоналістів Вашої місцевості — своїх і не своїх — всіх тих, у яких Ви є покупцем, клієнтом чи пацієнтом. Кожний відділ може вітати журнал, а для більшости наших відділів, це вже увійшло у традицію.

Місяць листопад найкраще надається на придбання різдвяних привітань. Почніть цю працю негайно, тепер, так, щоб з початком грудня, або й при кінці листопада редакція вже мала всі святочні привіти в редакції. Ми сподіваємось і чекаємо!

О. Завісляк, референтка.

Відділ ім. Доньки України в Реджайні, з нагоди десятиріччя журнала „Промінь" висловлює щирі вітання головній редакторці Наталі Когуській і її співробітницям. Хай Бог дає Вам здоров'я і сили працювати та зустрічати друге десятиліття.

За відділ **Н. Зенчишин,** референтка

Микола Погідний

ЛІНА КОСТЕНКО — УКРАЇНСЬКА ПОЕТЕСА

З-поміж молодших українських поетів в совєтській Україні чільну позицію зайняла поетеса Ліна Костенко. Хоч її життя припало на часи великої смути, коли український нарід терпить велике приниження і ганьбу, експльоатований до крайніх меж, позбавлений на своїй землі всякого закону і права, цей український нарід все таки видає з себе нових молодих поетів-віщунів, які появляються на совєтському фоні і збуджують серед тамошніх мешканців подив і здивування. Що може сказати в цих невідрадних трагічних обставинах, поет? Що він схоче сказати і в якій формі та в який спосіб? Сучасна безвихідь вже вивела з рівноваги не лише автохтонів, але і окупантів-володарів.

Протести проти терору йдуть не тільки від українців, але і від самих росіян до Центрального Комітету всемогучої партії. Якби воно не було, факт є фактом, що часи в Україні тяжкі з усіми власними ренеґатами, лакузами і наївними доґматистами, які конче хочуть зробити з комунізму нову реліґію. Отже терен української землі, абсолютно не пригожий для поетів, а тимбільше для поетес. Якщо ж вони таки появляються, то значить потенціял нації ще не погас, то значить, що ще не є зовсім зле.

Ліна Костенко належить до, так званих, шестидесятників, отже молодших. Серед тих невідрадних обставин поетеса появилася новою зіркою на українському літературному фоні і блиснула несподівано своїм величавим оригінальним таланом.

Ліна Костенко народилася 19 березня 1930 року в містечку Ржишеві на Київщині. В 1936 році вона переїжджає з батьками до Києва, там кінчає середню школу і вступає до Київського Педаґоґічного Інституту. Тут вона й починає свої перші кроки на літературному полі. Вона видала три збірки своїх поезій. Збірка „Проміння землі" появилася 1957 р. Збірка „Вітрила" в 1958 р. і „Мандрівка серця" в 1961 р. Цими збірками поетеса сказала своє чарівне слово привабливе кожній українській людині.

Своєрідним стилем вона презентує себе перед читацькою публікою і перед своїми земляками, кажучи просто:

Я виросла в садах,
де груші достигають теплі,
і курявою лист пропах,

і соковито пахли стебла.
Я виростала на Дніпрі,
де височіють кручі,
де на ніч ставлять ятері
рибалки — народ небалакучий.

Звичайно з її виступом доповнюються і спогади її дитинства, бо і поетеса мусить переходити стадії свого фізичного і інтелектуального росту. Дитинство, мабуть, не було веселе, бо лишило на ній свій тяжкий слід і вже зарання відкриває їй свій потворний міт.

Кажуть люди, десь тут у долині
всі живцем закопані були.
Тут земля, а в ній глибока рана,
Не торкайтеся (остерігає поетеса)
боляче землі.

Отже її спогади не надто веселі, але ж вони в тих часах і не могли бути радісними. Хоч юні дні палали юною заграваю надій і сподівань, все ж треба було йти вперед, робити перші кроки.

І смішно тобі і сердито
І ти забуваєш часто.
Для того, щоб добре ходити
раз десять треба упасти.

Це так буває в реальному житті, але у поетеси ще були спеціяльні турботи. Нові тягарі, які вона виносила під серцем і про які згадує і своєму вірші.

Буває тяжко в порожнечі,
Буває легко з тягарами,
Тягар душі — мої пісні
Мені буває легко з вами.

тому

Буває тяжко в порожні,
Буває легко з тягарами (піснями).

Багато віршів присвячених Шевченкові довелося мені в житті прочитати, а все ж вірша „Кобзареві" мені не забути. Стиль, глибина змісту, ляпідарний вислів, щирість і захоплення народнім ґенієм, все те злилося в ґеніяльний вірш поетеси. Вона починає його із звичайною поетичною простотою, а радше, можна сказати з дитячою щирістю

Кобзарю! Знов до Тебе я приходжу,
Бо ти для мене совість і закон.

В цих словах сказано все і в них лежить все „кредо, все вірую" її творчости. Ідеї Шевченка стають для неї всім, а навіть законом. Шевченко для неї перзоніфікація національної совісти. І тут, можливе не все було в неї в порядку. Вона просить прощення, може за себе, а може і за нас. Вона має викиди совісти, тому просить прощення. Поетеса жаліється на складні часи, великі струси, перелом традицій. То ж і не диво, що в неї є і слова жалю і скарги:

О скільки стало в нашому столітті
скалічених і безнадійних душ!
Та що ж не дивно.
Покрутився глобус
в диму, пожарах у кривавій млі.
Захворів дехто на морську хворобу,
хитається на палубі землі.

І знову дружній заклик поетеси:

Кобзарю, знаєш, не легка епоха
оцей двадцятий вік.
Завихрень — безліч.
Тиші — ані трохи.
А струсам різним утрачає лік.

Бо звичайні норми починають старітись, а ще коли стоїть історія на старті в космічний стадійон. Тоді поетеса падає в сумнів

А якже ми, співці краси земної?
Чи голоси у нас не заслабі?
Чи не потонуть у вітрах простору?
Чи сприймуть велич нової краси?

Та ці сумніви в неї скоро розвіваються. Ґранітний Тарас дивиться на неї суворо і поетеса все зрозуміла. Зрозуміла,

Що на цій планеті,
Відколи створив її Пан-Бог,
Ще не було епохи для поетів,
але були поети для епох!

Тим вірші Ліни Костенко спеціяльні, оригінальні, а хоч інколи здаються надто прості, вони й не прості, повні глибини і високо поетичні. Поетеса має своєрінні образи, метафори, свій спосіб поетичного виразу, вона теж має і свою релігію. Вона ж признається.

Так і хочеться вірити
І повірю... А чого ж?

Звичайно питання, але в ньому є і відповідь. Скільки разів довелося їй почути різні атеістичні лозунги від новітніх пророків. Вона розуміє, що це не є така легка справа. Вона й непевна за себе бо каже:

Його давно із пам'яті пора
шпурнути прямо у ріку Почайну,
Хай відпливає, тоне у воді.
Але боюся, що це не допоможе,
Що бігтиму вздовж берега тоді.
Видибай Боже! Видибай Боже!

Вплив народньої творчости на талант поетеси незаперечний. Чомусь так у нас буває, що корифеї поетичного слова шукали надхнення в народній словесности. Силою народнього потенціялу виріс ґеній Тараса Шевченка. Користувалась ним у всій повноті Леся Українка. Незабутня її „Лісова пісня". Задзвенів теж „Золотим Гомоном" Павло Тичина. Не інакше теж і з нашою поетесою. Вона ж своїм словом щира й проста, в неї теж є мотиви чисто народні і народній жанр. Це побачимо пізніше в її казках поемах. На жаль є у неї теж, щось, що може нам не подобатися, але поетеса дитина своєї тяжкої епохи. Вірш „Сьоме небо" це атеїстичне резюме Ліни Костенко. Чи це вираз доби, епохи, чи довг, трудно сказати, краще не вгадувати. Поезія „Зорі" дещо розкриває з її інтимного.

А в ночі, в ночі горобині
Палають зорі грізної краси...
Ти побувала зіркою, людино!
Хто ж має право людство погасить?

Криваві жоржини ростуть над шляхом
у вічність.
Тріпочуть під вітром короткі обривки життя.
І тільки подвиг людського духу
Доточить їх до безсмертя.

Оригінальний її вірш „Храми", в якому поетеса згадує з пієтизмом про свого діда храмостроїтеля.

Мій дід Михайло був храмостроїтель.
Возводив храми, себто цілий вік.
Він був чернець з дияволом воїтель,
печерник, боговгодний чоловік.
Він був самітник. Дуже був суворий,
Між Богом чортом душу не двоїв,

І досі поминають у соборах —
храмостроїтель Михаїл.

Вступаючи на слизький шлях поетеси, вона була свідома, чого їй сподіватися. Однак над цим вона багато не думає. В поезії „Доля", вона нам вияснює своїми щирими словами.

Я вибрала Долю собі сама.
І що зі мною не станеться, —
У мене жодних претензий нема
до долі моєї обраниці.

Бо у Ліни Костенко є теж і своєрідня філософія. Вона того самого погляду, що й Симоненко, який сказав, що поезія без думки, ідеї не є поезія. У поетеси кожний вірш має свою ідею, теж свою філософію.

Бідні лицарі кон'юнктури,
Ви ж забули істину просту,
Що найвищі у світі котурни
не замінять власного зросту.

Як жити, зачепившись на мілкому,
То краще потонуть на глибині.

Смерть це не поразка
в переможних боях
теж бувають полеглі.

Хай метушиться дрібязок строкатий,
міняє шерсть залежно від погоди...
Поете!
вмій шукати й чекати!
Найкращий вірш ще ходить на свободі.

Врешті може найкращий екземпляр її поетичної сили й простоти „Розкидані Друзі".

Розкиданий друзі по світу,
як зорі по ясному небу.
Нежданні листи і привіти
промінням доходять до тебе.

І вже не заломишся в горі,
і вже не загинеш у тузі —
по небу розкидані зорі,
по світу розкидані друзі...

Високо підносить поетеса ореол свого призначення. Свідома своєї особлившої ролі і відповідальности перед народом, а ще в такій важкій пригноблюючій епосі, в якій так важко знайти правдиву людину і правдиве мистецтво, вона оформлює теж свою ідею і форму служіння тій ідеї. Як це має виглядати, вона вияснює нам зовсім просто.

Золото мистецтва з переляком сплавити
Добути з брехні — ненадійна альхемія.
Єдина стеля мистецтва — правда
Піднімеш поезію — і не розібєш їй тім'я.

Мистецтво для поетеси, а ще української це непоборна правда. Вона не розбазарює себе такими дурницями, як у Павла Тичини „Партія веде..." Вона відчуває себе інтегральною частиною української нації і це виливає у своїх віршах. Бо поезія у Ліни Костенко це висота, і вона стремить всією своєю творчістю до цієї поетичної висоти. Це виявила поетеса у своїх казках-поемах і в них саме й знайдете ту правду і оптимізм в боротьбу за ту правду. Бо мистецтво це Правда.

ВАШ ВІК І КОСМЕТИКА

Минуло сорок. Останніми часами у вас незгода з давнім приятелем-дзеркалом. Все більше зморщок відбиває воно, все помітнішими стають срібні нитки у волоссі, яскраві кольори обличчя тьмяніють. Що не кажіть, а час залишає свої сліди. Проте відомо, що в деяких людей гарний колір обличчя, пружність і свіжість шкіри зберігається надовго, а зморшки з'являються десь у 60—70 років. Значить багато залежить від нас самих.

Велике значення для людини середнього чи старшого віку є правильний спосіб життя. Більше уваги слід приділити харчуванню. Воно має бути регулярним (це дуже важливо) і по змозі різноманітним, але без надмірностей.

Спати треба не менше 7—8 годин, на невисокій подушці, трохи повернувши голову вправо, або вліво і злегка піднявши підборіддя. Незручна поза під час сну, може спричинити появу зморщок на повіках, шиї і грудях.

Всі косметичні засоби повинні бути спрямовані на підвищення тонусу шкіри. Вмиватися прохолодною водою краще ввечорі, вранці протирайте шкіру тоалетним оцтом, або огірковим соком. Добре на в'ялу дряблу шкіру розчин солі (одна чайна ложечка соли на склянку перевареної води) ним злегка протирають шкіру. Після вмивання, або протирання шкіру слід змастити кремом.

Можна користуватися і декоративною косметикою, але, звичайно, обережно і вміло. Не рекомендується робити надто темними брови, а уста фарбувати надто яскравим кольором.

Зараз у продажу є багато різних фарб до волосся. З їх допомогою можна вдало приховати сивину. Треба тільки пам'ятати, що пофарбоване волосся має бути на тон світлішим ніж природнє. Це пом'якшить риси обличчя. Багатьом жінкам личить сиве волосся, тому фарбувати його не слід.

В. Шалупенко.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

АВТОМОБІЛЬ

Ми з Васильком анітрішки
Вже тепер не ходим пішки:
Нам коваль Андрій Крушина
Змайстрував автомашину, —

На колесах, на ресорах,
Не біда, що без мотора!
За шофера я сідаю,
А Василько підпихає,

Потім я штовхаю ззаду, —
Так і їдем до дитсаду.
Ось чому вже анітрішки
Ми тепер не ходим пішки.

Сніжок розмовляє

Бабуся процідила молоко, налила Тані повний кухоль. Таня з'їла з молоком шматок житнього хліба і вийшла на ґанок. На ґанку лежав Сніжок. Побачивши Таню, він застукав хвостом, зрадів.

—Любенький! — сказала Таня і сіла біля Сніжка.

Вона обняла його за шию і притулилася головою до його довгої білої шерсті, в якій міцно позаплутувалися реп'яхи. Очі в неї заплющувались. Від Сніжка пахло псиною, він був м'який і теплий, і Тані було біля нього дуже затишно.

Ледь чутно шелестіли берези над ґанком. Теплий вітрець приносив свіжі лісові пахощі.

Звідкись іздалеку їй було чути голоси матері й бабусі, брязкав посуд на столі...

„Вечеряти збираються", подумалось Тані.

І раптом Сніжок обернувся до неї і прошепотів їй на вухо: „А знаєш, твоя лялька там, у траві, лежить, біля кущиків... Я тобі принесу її завтра..."

Вийшла мати на ґанок, — кликати Таню вечеряти.

— Погляньте-но, — сказала вона, — наша Тетяночка либонь разом із Сніжком заснула!

Вона взяла Таню на руки, роздягла її, поклала в постіль і опустила положок.

Л. Воронькова

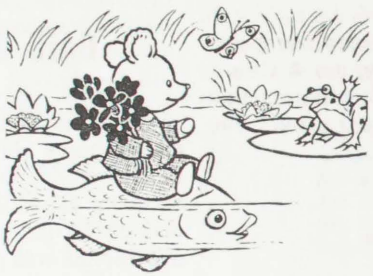

Ведмедикові вакації

— Мамо! Мені нудно, — сказав ведмедик своїй мамі — ведмедисі. — Нема в мене ні братика, ні сестрички; з ким я буду бавитися?

— Мені ніколи з тобою говорити. Бачиш, що мушу зварити обід, — сказала йому мама-ведмедиха. — Вийди-но собі до лісу.

Вийшов малий з хати. Послухав, як пташки співають, подивився, як сонечко світить, назбирав квіток для мами і вже хотів вертати назад.

— Ведмедику! Кум-кум! Ходи сюди! — покликала його жабка, що сиділа на листочку на озері.

Ведмедик підійшов до озера.

— Мені так нудно, — сказала йому жабка. — Ходи ближче до мене, то побавимося.

— Адже я не вмію плавати, — відповів ведмедик, і нема в мене човника.

— Я тобі буду за човника, — запропонувала золота рибка.

Ведмедик сів на рибку, як на човника, і припливли вони до жабки.

Усі троє дуже весело бавилися. Ще й метелик бавився з ними.

— Уже мені не нудно, — сказав ведмедик своїй мамі, коли прийшов додому. — І завтра не буде нудно, і ціле літо.

Білка запасається на зиму

Настала для білочки найклопіткіша пора: треба свою хатку до зими готувати, утепляти. З ранку до вечора білочка клопоче: суху траву, мох збирає, всі щілинки в гнізді затуляє. І їжу також треба запасти на зиму. Знайде білка на кущі горішок, зірве й заховає десь у шпарці дерева. А то ще в дуплі цілу комірку влаштує — горіхів, жолудів туди назбирає. Білка й гриби на зиму припасає: стрибне на землю, знайде гриб, схопить його зубами й тягне на дерево. Там вона його в розвилку між гілками затисне. Гриб висохне, а як настане зима — білочка знайде його і з'їсть.

Чимало треба білці горіхів, жолудів та грибів запасти восени. Зате взимку вона не голодуватиме.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ВИСТАВА НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТИ В ОТТАВІ

Оттавський відділ Союзу Українок Канади влаштував виставу українського національного мистецтва.

Невелика своїм розміром, але надзвичайно багата змістом, виставa притягає увагу всіх, хто, з тих чи інших причин, відвідує залю української православної громади.

Представлені речі можна розділити на дві основних групи: різьба по дереву та вишивки. До першої групи належать майстерно виконані тарілки, касетки, мініатюри та знаряддя. Але також хочеться відмітити вишивки, які є використані з широкою уявою для прикраси альбомів, подушок, серветок та народніх строїв.

Як голові місцевого відділу Союзу Українок, мені дуже приємно висловити щиру подяку всім тим, хто позичив нам ці речі з своїх приватних колекцій.

В майбутньому експонати будуть періодично мінятися і завдяки цьому по можливости більше людей зможе ознайомитись з красою нашого рідного мистецтва.

Одноразово я хотіла б звернутись до всіх тих, хто може допомогти нам у розбудові виставки. Просимо висилати всякі речі, які мають мистецьку вартість і ми з вдячністю використаємо їх у майбутньому.

З. Волох

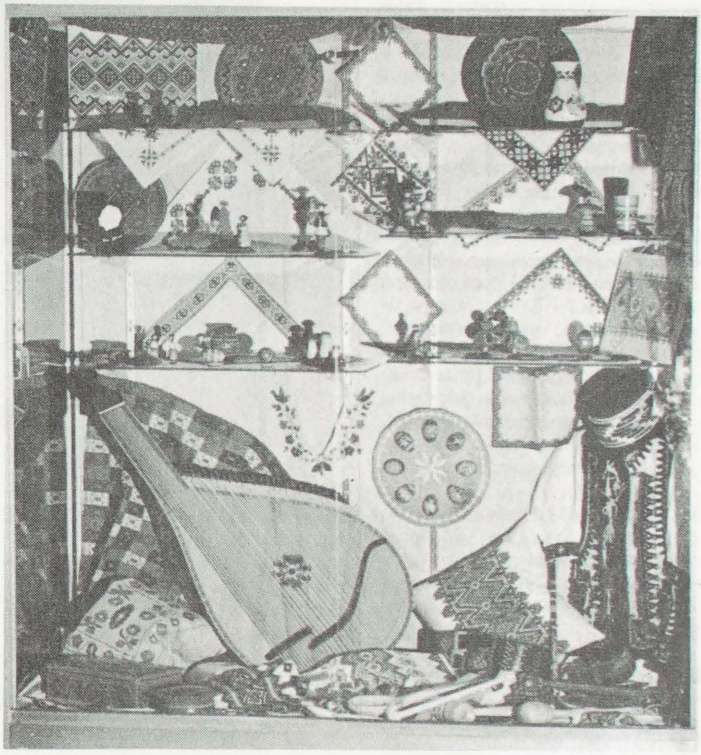

Світлина з виставки в Оттаві.

ЗАСЛУЖЕНА ЧЛЕНКА

Є в нашім громадськім житті одиниці, скромні, тихі невидні робітниці, які ціле своє життя трудяться для громадських потреб і навіть у старшім своїм віці, коли вже знемагають, бажають чимсь причинитись для доброї справи.

До таких скромних ідейних одиниць належить пані Марія Корпач, членка відділу ім. Ольги Басараб у Ґлеслин, Саск. Вона дожила до поважного віку, має 91 років і так само, дбає про народню справу, хоч знемагає на здоровю.

Зложила пані Корпач $15.00 на ювілейний фонд журнала „Промінь" через жіноче товариство. Каже: „Очі мої ослабли, не бачу читати, то хай інші користають з нашого дорогого журнала. Хай буде і моя маленька жертва для великої справи."

Така пані Корпач завжди була — тиха, скромна жертвенна. Наша церква в Ґлеслині пишається її працею. В піонерських часах, коли православні священики приїжджали з Богослуженням, то пані Корпач завжди подбала, щоб їх погостити і в своїй хаті примістити, хоч і своїх діток було доситъ і було тісно. Завжди щира, завжди прихильна до громадської справи, завжди готова подати поміч ближньому в потребі.

Членки нашого жіночого товариства, бодай цими скромними рядками висловлюють свою пошану пані Корпач, за доброту та багаторічну працю, як в громаді, то так і в жіночім товаристві.

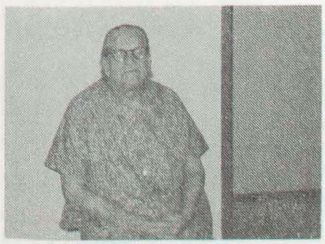

Пані Марія Корпач

Марія Гарасим, секретарка

ЮВІЛЕЙ ПАНСТВА ШЕВЧУКІВ у 40 років подружжя

Дня 17-го серпня ц. р. відбулося в Торонті небуденне родинне свято: у гостинному домі панства Шевчуків зібралися рідня і приятелі, щоб гідно відзначити 40-літній ювілей подружжя панства Шевчуків.

Задумали зробити таке свято дві щирі приятельки пані Шевчук: пані Єлисавета Охітва та пані Анастасія Пелишок. Обидві ці пані ще за допомогою інших близьких приятельок родини Шевчуків, приготовили дуже смачний обід, за що їм належиться велика подяка.

Господинею на цій гостині була пані Анна Євчук, яка вмішо перевела цілу програму цього свята і розповіла про життя і заслуги пані Марії Шевчук.

Пані Марія Шевчук ще молодою дівчиною на рідних землях увійшла в ряди організованого жіноцтва; належала до Союзу Українок, працювала як фахова учителька. Молоденькою теж приїхала до Канади й тут відразу включилася у громадське та культурне життя української спільноти. Спочатку учителювала в школі при Українськім Народнім Домі, потім при Катедрі св. Володимира в Торонті. У Союзі Українок Канади виконувала важливі функції: була довгі роки заступницею Союзу на Східну Канаду і першою головою Провінціяльної Екзекутиви Східної Канади. Свої завдання виконувала вміло і віддано: роз'їздила по провінції, організувала нові відділи, читала завжди змістовні доповіді та закликала молодших жінок до праці в організації. Пані М. Шевчук дала великий вклад у розбудову Союзу Українок на Сході Канади.

Про пана Петра Шевчука говорив адвокат Теодор Гуменюк. П. Петро Шевчук теж присвятив своє життя громадській праці. Теж спочатку працював при Народньому Домі, потім при катедральній громаді православної Катедри св. Володимира в Торонті. Був довші роки секретарем громади, потім бібліотекарем. Цю відповідальну працю бібліотекаря веде й тепер. П. П. Шевчук змолоду цікавився книгами; перед 2-ою світовою війною, коли це ще було можливо, виписував журнали й книжки з Галичини і поширював їх серед українців Канади.

Панство Шевчуки — обоє взірцеві громадські діячі, свідомі українці, мудрі батьки, які виховали обох своїх доньок, Віру і Наталку, на гідних канадійських українок. Обидві донечки за прикладом своїх батьків працюють щиро при Українській Православній Церкві та в Союзі Українок Канади. У фаховій праці обидві донечки пішли слідами матері: обидві учителюють — Віра у дитячому садку, Наталка у державній школі.

З привітаннями під час обіду виступали ще отець Юрій Ференсів, земляк ювілятів пан Дмитро Штундер, давня шкільна приятелька ювілятки пані Ліна Шкільник, інж. Іван Янішевський та обидві донечки. Обидві вони з великою любов'ю і глибокою пошаною подякували мамі й татові за всі їх турботи і старання.

Пані А. Пелишок вручила ювілятам спільний дарунок: мистецький образ — краєвид.

П-во Марія і Петро Шевчуки

Пані і пан Шевчук щирими словами подякували гостям за несподіване свято.

Присутні з нагоди Ювілейного року журналу „Промінь" зложили на пресовий фонд журналу 44.50 дол. Збірку перевела пані Є. Матієшин.

Ганна Янішевська

У ДЕСЯТИЛІТТЯ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ"

Реджайна, Саск.

В неділю, 8-го травня 1969 р. відділ Доньки України улаштував в Українськім Народнім Домі чайне прийняття з нагоди 10-ліття журнала „Промінь".

Святочности імпрези надавав гарно удекорований стіл, накритий вишитим обрусом, на нім ювілейний торт, квіти і числа журнала.

Пані М. Юзик, референтка журнала відкрила імпрезу, привітала членок і гостей та попросила до слова пані Н. Зенчишин. У своїм святочнім слові пані Зенчишин з'ясувала значення журнала, говорила про його цінний зміст та його десятирічну працю для українського жіноцтва. В імені всіх учасників свята побажала журналові найкращих успіхів, щоб він надалі, як досі, стояв на сторожі нашого українського життя.

В програму входило читання вибра-

Стоять зліва направо пані: С. Семчишен, Ю. Онишко, К. Пасека, крають торт: Н. Зенчишен, М. Юзик, Д. Керелюк, М. Корпан, А. Мудра.

них з „Променя" статтей та оповідань. Читали: пані М. Корпан — „На порозі 10-річчя", пані К. Пасіка — „Батьки і їх роля у вихованні", пані С. Семчишин — „Молитва" і пані Д. Керелюк — „Промінь" це сонячне світло."

Всеч. о. С. Симчич у своїм слові зложив признання Союзові Українок Канади за те, що видає такий добре редагований журнал, за якого ми всі почуваємося горді. Оцінив працю членства, яке знає вартість журнала і підтримує його своїми пожертвами.

Пані Н. Зенчишин у своїм кінцевім слові зложила подяку тим особам, які брали участь у програмі, а зокрема пані Ю. Шепеляк за ювілейний торт, якого вона приготовила. Подякувала паням, які принесли перекуску та присутнім гостям за їх численну участь. У своїм слові пані Зенчишин звернулась також із закликом передплачувати журнал, як хто його немає, читати і користати з його цінного змісту.

По цім референтка пані М. Юзик попросила гостей на чай. Почесну ролю — наливання чаю коло стола виконували — пані А. Мудра і пані Ю. Онишко. Після чаю слідувала розігразка, з чого прийшло доходу $61.00. Цю збірку призначено на ювіл. фонд журнала.

Н. Зенчишин, референтка

ВШАНУВАННЯ ПАНІ Д. КІНАЩУК

Пані Д. Кінащук

Дня 23 серпня 1969 р. вечером зійшлися гості в домі пані Д. Кінащук, щоб вшанувати її з нагоди 70-ліття.

Пані Кінащук є однією з перших членок-основательок відділу Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки в Бюкенан. Як в минулому, так і тепер, вона активно працює, як в жіночім товаристві, то так і в громаді. Свого часу вона виконувала обовязки заступниці голови, є сестрицею в церкві, в Народнім Домі сповняє обов'язок господині в кухні, співає в церковнім хорі, вишиває, дарує речі на базарі і до церкви та взагалі помагає у громадській праці де лише потрібно. В товариському житті пані Кінащук відзначається веселою вдачею і гостинністю.

Пані Ю. Талпаш зложила від присутніх гостей привітання пані Кінащук з нагоди дня її уродин зложила побажання кріпкого здоровя і ще многих літ прожити на радість родині і громаді. А що пані Кінащук є пильною читачкою журнала „Промінь", цінить його, передплачує журнал від першого числа, гості в її честь зложили прес. фонд суму 15.00 дол. Слідуючі зложили жертви: По $5.00 — п-во Кінащуки, по $2.00 — п-во Є. Василіви, п-во С. А. Талпаші, п-во Й. Гнідей, п. Гр. Спіжевка; по $1.00 — пані І. Дробот і пані М. Дробот.

Приятелька

БЛ. П. МИХАЙЛИНА БУДНИК
Едмонтон, Алберта

В неділю, 20-го липня 1969 р. упокоїлась в Бозі Михайлина Будник, почесна членка Українського Православного Катедрального Собору Св. Івана Хрестителя в Едмонтоні, почесна членка відділу Союзу Українок Канади, членка-меценат Інституту Св. Івана Золотоустого та довголітня членка дирекції Інституту, щира та віддана працівниця на церковній та громадській нивах.

Похоронні відправи відбулися в Катедральному Соборі Св. Івана Хрестителя в Едмонтоні у вівторок, 22-го липня о год. 8:00 вечора. О. Прот. Олександер Хом'як відслужив в Катедральному Соборі Св. Івана чин Парастасу при співучасті катедрального хору під диригентурою Романа Солтикевича та при співучасті реента Петра Пауша, і сказав слово-проповідь над домовиною Покійної. В середу, 23-го липня о год. 10:00 ранку Високопреосв. Владика Андрей в сослуженні Прот. Олександра Хом'яка відслужив Св. Божественну Літургію, після якої служився чин похорону. Після читання Св. Євангелія, Владика Архиепископ Андрей сказав глибоко зворушуючу проповідь, та висловив співчуття для родини. Прощальне слово сказав Прот. Олександер Хом'як.

Український Православний Катедральний Собор Св. Івана був заповнений членами родини, членами громади, широким кругом приятелів та знайомих, а зокрема українське православне жіноцтво зорганізоване в рядах відділу Союзу Українок Канади при Катедральній громаді Св. Івана прибуло громадно, щоб достойно віддати останню християнську прислугу покійній.

В глибокому смутку оставила покійна дві доні: Галю, дружину Бл. П. д-ра Василя Оробка, й Катерину, дружину д-ра І. Миськова, замешкалих у Виндзорі, Онт. Також 5 внуків, два правнуки й дві сестри: Євгенію Олеськовву й Анну Чорнел, які живуть в Едмонтоні та одного брата Олександра Овчара, який живе у Ванкувері. Тлінні останки бл. п. Михайлини Будник похоронено на Едмонтон цвинтарі, поруч могили її мужа, бл. п. Петра Будника, який упокоївся в Бозі 1-го вересня 1964 р. Після похорону, відбувся в авдиторії Св. Івана

поминальний обід, у якому взяли участь учасники похорону, та на якому була проведена програма, якою провадив д-р Степан Яремчук.

Життєвий шлях бл. п. Михайлини Будник: Михайлина Будник з роду Овчар народилась в містечку Озиряни, повіт Борщів, Західня Україна, дня 21-го листопада 1899 року. До Канади прибула вона разом зо свої-

ми батьками 1912 р., які поселились в місті Вінніпезі. 1915 р. виходить замуж за Петра Будника, а по кількох роках побуту у Вінніпезі подружжя Будників виїжджає на постійний побут до Едмонтону. В Едмонтоні Михайлина Будник прожила повних 50 років, й за той час здобула собі багато приятелів, знайомих, тут виховала свою родину, діждалась внуків та правнуків, багато потрудилась та попрацювала для Церкви, Інституту та Союзу Українок Канади.

Бл. п. Михайлина Будник, почесна членка Української Православної Катедральної громади Св. Івана, якої серце було наповнене любовю та вірою до Господа Бога, до Української Православної Церкви, яка разом зо своїм покійним вже мужем багато потрудились біля будови Катедрального Собору Св. Івана — зложивши на його будову великі пожертви, а одним з останніх дарів на Катедральний Собор — це тисячний дар на дзвони катедрального собору, що їх покійна уфундувала разом з двома іншими фундаторами (п-ство Василь й Параскева Гавриляки й п. Катерина Миськів).

За відданну працю для добра громади, управа Катедральної Громади Св. Івана нагородила її високим становищем а саме почесним членством Катедрального Собору. Бл. П. Михайлина Будник — це довголітня членка відділу Союзу Українок Канади, в якому займала становище голови впродовж довгих років, членка провінційної та крайової управ СУК, де проявила широкотранну діяльність, велику працю та посвяту. Відділ СУК при Катедральній громаді Св. Івена нагородив її почесним членством.

Велику діяльність, жертвенність, старанння й дбайливість виявила покійна по відношенні до Інституту Св. Івана Золотоустого, яка разом зі своїм покійним мужем Петром стали МЕЦЕНАТАМИ ІНСТИТУТУ, жертвуючи на нього поважний дар. Для розбудови Інституту БУДНИКИ щиро та віддано попрацювали, будучи членами дирекції впродовж довгих років.

Бл. П. Михайлина Будник — це була благородної душі, глибоко вірую-ча християнка, яка совісно виконувала свої обовязки по відношенні до Бога, Церкви та українського народу та Канади. У родинному житті була доброю та люблячою матірю, сердечною бабунею — яку доні та внуки глибоко шанували та з глибин цілого серця любили. Для своїх рідних та ближніх, приятелів та друзів — а їх було у Покійної дуже багато, усім-усім бажала добра, щастя та добробуту, миру та спокою. Нехай Господь оселить душу її там, де всі праведні спочивають! Вічна Їй Пам'ять!

Прот. Ол. Х.

ПОДЯКА!

Смутком й великим горем прибиті по втраті нашої незабутньої Мами, Бабуні й Сестри, висловлюємо сердечну подяку всім, що прийшли з розрадою та духовою поміччю в нашім горю. Сердечно дякуємо Високопреосвященнішому Владиці Архиепископові Андрею за участь в Похороні та молитви, Впреп. о. Прот. Олександрові Хом'якові, Катедральному хорові на чолі з диригентом п. Романом Солтикевичом, п. Петру Паушові, усім учасникам похорону та усім, які зложили „НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК" у Вічний Спомин нашої мами, бабуні та сестри. Подяка усім тим, що зложили квітки на могилі Покійної нашої Мами, як також тим що несли домовину. Сердечна подяка жіноцтву за приготовлення поминального обіду!

Доні, Внуки та Сестри

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ ВОЛОДІ ДЕМОСЮКА

Вістка про смерть Володі вразила мене невимовно. Та хіба тільки мене? Мабуть, не було в невеличких Ляшінах людини-українця, який би не зблід, почувши таку неймовірну вістку. Багато з ляшінських українців бачили того стрункого, кучерявого й життерадісного юнака ще тиждень перед смертю, яка взяла його в свої обійми й не випустила, проприймавши лише чотири дні. Люди звикли випроважати на вічний спочинок людей похилого віку, але не таких, як Володя. Аджеж йому ще й 19-ти не було, і життя щойно прочинялло перед ним свої двері. Та доля була жорстокішою від життя, бо саме його забрала від батьків, брата, сестри й багатьох друзів.

Народився Володя 14-го серпня 1950 року. Був він хлопцем спокійним, але водночас і життерадісним. Учився в школі українській, ходив щонеділі до церкви, а як підріс, почав співати в хорі „Молода Україна". Був лагідною й слухняною дитиною своїх батьків. Любив свою сім'ю, любив товаришів, цінував звичаї й традиції своїх трудолюбивих батьків. Мав багато щирих і добрих друзів. Ніхто не міг і припускати, щоб ця квітка відцвіла, не розквітнувши. Але так воно сталося! Усі ж бо ми під Богом ходимо, і така вже було Його свята воля. Не нам на прю з Богом ставати: кажуть же люди, що смерть, як дівчина, вибирає щонайкращих. І Володя був одним із найкращих.

Коли блискавкою рознеслася вістка про його смерть не лише по Ляшінах, але й по Монтреалі, то мало було таких, які не прийшли б попрощатися з покійним. На Панахиді, яку відправлено в похоронному закладі в Ляшінах один день після його смерти, не було де голці впасти. Настоятель Святоюріївської ляшінської православної громади ледве міг пробитися до домовини, щоб відправити Панахиду: так було багато людей. Були тут і ляшінці й монтреальці, були православні й католики, були молоді й старі. Так само було й наступного дня. А 27-го серпня, у день похорону, який відбувся на третій день після його смерти, церква не вміщала людей, незважаючи на робочий день. Сумно й тихою ходою занесли домовину з тілом покійного до церкви. Три священики — о. митрофорний протоєрей Чижів, о. Олександер Костюк і протопресвітер о. Володимир Слюзар — відправили заупокійну Службу Божу. Співав хор під орудою диригента Івана Козачка. На цвинтар Володю не везли, бо така була воля молоді, яка хотіла занести свого товариша на місце вічного спочинку. З усіх-усюдів наплили до Ляшін вислови співчуття батькам покійного, яких люди люб-

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ВИНДЗОР, ОНТАРІО
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства відбулися 8-го грудня, 1968 року в авдиторії Св. Володимира. Збори почалися о 3-й годині по полудні. Голова відділу пані Мирослава Телега відкрила збори. Молитву провів Всеч. о. В. Малюжинський. Предсідницею вибрано добр. Н. Метулинську, а секретаркою пані Лідію Лист. На закліх предсідниці присутні встали, і вшанували померлих членок однохвилинною мовчанкою. О. В. Метулинський привітав членкинь з нагоди річних зборів, та побажав успіхів у праці товариства. Він високо оцінив працю нашого товариства в ділянках: культурно-освітній, релігійно-національній та господарній. Отець висловив признання великої й старанної праці наших жінок, та закликав всіх до корисної праці для добра нас і наших дітей. Він подякував голові пані М. Телезі за добру співпрацю з церковною управою. П. М. Німчук, головуючий місцевого відділу Т У С також теплими словами оцінив працю жіночого товариства, та подякував за щиру співпрацю з Т У С.

Слідували звіти членок управи. Перша звітувала голова пані М. Телега. Вона підкреслила, що минулий рік був дуже активний, а тому й дуже успішний. Голова висловила подяку отцеві, голові громади, своєму зарядові і всім членкиням, що щиро й добре з нею працювали, та що впродовж року вписалося ще 3-и нові членкині. Вона закликала всіх до дальшої й корисної праці.

Далі слідував звіт рекордової секретарки пані А. Ковачеф. Вона повідомила що: відбуто річні збори, 9-ть засідань заряду, і 8-м місячних зборів. Вислано делегаток на конференцію голів і секретарок в Східній Канаді, та делегаток на з'їзд С У С в Гемилтоні. Відбуто: 4-ри обіди, Новорічний сморгесборд, Йорданський обід, Великодне спільне свячене та бенкет під час Архиерейської Візитації. Влаштували: Різдвяну жіночу забаву, та „Лозовий" весняний чай. Успішно провели: писання писанок, „базар-шавер, базар та випродаж вживаних річей. Обдарували хворих, в лікарнях та дома, різдвяними подарунками під час Різдва Христового. Відбулося: 7-м сморгесборд та 2-ва похоронні обіди.

Звіти секретарки кореспонденційної та касирки: Фінансова секретарка пані А. Момотюк подала фінансовий звіт як слідує: Перенесено з 1967 року — $470.73, приходи за 1968 рік — $2,959.40, розходи за 1968 рік — $3,250.61, залишилось в касі на 1969 рік — $179.52.

Всі фонди вживалися для поокертв на церкву, потреби товариства та різні добродійні цілі.

Добр. Н. Метулинська подала звіт за свою працю з Молодшим відділом С У М К. Майже всі СУМК-івці приходять по п'ятницях, у вечірні години до авдиторії й беруть участь в таких ділянках праці: танки (інструктор Олекса Мокієнко), вишивання (добр. Н. Метулинська), роблення різних річей з патичків (інструктор п. С. Забороонюк), писання писанок (пані Ол. Торошенко), приготовлення до базару та участь у ньому, приготовлення до „Драматичного Фестивалю" та участь у ньому, де виграли першу нагороду (добр. Н. Метулинська та Ол. Торошенко).

Переважна більшість СУМК-івців є членами Ансамблю Бандуристів, що є під керівництвом п. Євгена Цюри та Є. Метулинського. Цей Ансамбль активізується в концертах для місцевих потреб, так і в інших місцях на запрошення. Добродійка висловила своє задоволення з успіхів дітей-членів СУМК та закликала батьків до співпраці. Висловила подяку за поміч: Отцеві, пані Марії Строкан та Ользі Торошенко.

Від Жіночої Ради звітувала панна Ф. Загарія: Вона відвідала 11-ть засідань Ради, які відбуваються щомісяця і завжди старалася передати про що там говорилося. Представниця до К У К пані Ол. Торошенко подала в своєму звіті що вона була на 15-х засіданнях К У К, та що інформувала нас про діяльність К У К. Вона також була делегаткою на з'їзд. Культурно-освітня референтка добр. Н. Метулинська: Впродовж року було приготовлено такі свята: Лесі Українки, Свято книжки, свято Шевченка, День Матері, та інш. Приємно що наші членкині є членкинями хору, що своїм співом звеличує Богослуження в церкві, та виступає спільно з Ансамблем Бандуристів на різних концертах, радіо та навіть телевізії (Різв. колядки). Кожні місячні збори товариства були присвячені певній історичній події чи українському мистецтву, прочитувались літературні доповіді.

Звіт Сестрицтва пов'язано з працею в церкві: Сестриці пильнують прикраси церкви квітами та вишивками. Вони взагалі виконують свою працю сумлінно й без примусу. Комітет для опіки над хворими: це взагалі „сестри жалібниці" вони стирають не одну сльозу з очей тих, хто потребує їхньої уваги. Старанно відвідують хворих, як в шпиталях так і в дома, часто обдаровуючи їх не тільки теплим словом, але й подарунками. Комітет мистецтва: В цьому році комітет зайнявся працею над проектом „філії музею при відділі", що має виконати своє, особливе призначення. Телефонний комітет: Працює похвально, бо ж і праця це не легка і дуже відповідальна. Від їх праці залежать успіхи всіх заплянованих Товариством імпрез. Соціяльний комітет: Виконує свою працю, приготовляючи різні імпрези та чайні прийняття після кожних місячних зборів, приймають членок кавою та смачним печивом.

По вислуханню всіх звітів висловлено подяку й довір'я уступаючій управі, та вибрано нову управу на 1969 рік з слідуючих осіб: Голова — М. Телега, заступниці — В. Коктинюк,

---

лять і шанують за їхню ревну працю на добро рідної Церкви. Квітам не було вже де бути: так багато покладали над його домовиною того останнього дару друзі й просто знайомі.

Ось пролунало останнє „Вічная пам'ять". На опущену домовину впали грудочки землі, а коло могили — море квітів. Поховали, а потім пом'янули душу його молоду, і мені здається, що не буде людини, яка б не молилася щиро за спокій його душі. Адже ж він прожив так мало: народився 14-го серпня 1950 року, а відійшов у вічність 24-го серпня 1969 року, якраз у неділю вранці.

Кажуть люди, що всі народжуються однаково, та неоднаково умирають. Не звичайною була й смерть Володі. Так хотів Всевишній. Нехай же земля йому буде легкою, а пам'ять про нього вічною! Батькам покійного — Степанові й Василині Демосюкам, як і братові Андрієві та сестрі Оленці, — глибоке співчуття.

Л. Гусин

С. Друль, рекордова секретарка — А. Ковачеф, кореcп. секретарка — Н. Метулинська, фінансова секретарка — А. Момотюк, касирка — Є. Кузик. Контрольна комісія: Д. Лазарович, М. Вахна, І. Римар. Господині: А. Ранівська, А. Приймак, С. Ставична, А. Мілько.

Комітети: Культурно - освітній — О. Торошенко, реф. журнала „Промінь" — І. Римар, представниці до старшого відділу СУМК — О. Друль, А. Мілько; до молодшого відділу СУМК — О. Торошенко, добр. Н. Метулинська; до Жіночої Ради — Ф. Загарія; бібліотекарка — О. Торошенко; представн. до К У К — О. Торошенко; представн. до С А С — І. Римар; комітети соціяльний — С. Друль, Г. Панчишак, А. Ткачук; мистецький — І. Римар, М. Карпінець; телефонний — М. Вахна, М. Старух, М. Кушнір, Андріяш; бінґо — Н. Король, Н. Нагнибіда; добродійний — Г. Паленчук, Бейко; вислання карток — М. Сенайко; гардероби — А. Ранівська.

Н. Метулинська

КАНОРА, САСК.
Відділ Марії Маркович

Річні збори відділу відбулися в Народнім Домі в четвер, 14-го листопада, 1968 року. Збори відкрила голова Анеля Стратійчук молитвою і хвилиною тиші вшанували пам'ять померших членок. Предсідницею зборів була пані Павліна Ґорчинська а секретарювала пані Катерина Лабюк. Про діяльність відділу звітували урядниці і голови комітетів.

Уступаюча голова Анеля Стратійчук зложила подяку членкиням за їхню щиру працю і кооперацію. Секретарка відділу пані Катерина Дутка дала до відома, що впродовж року відбулось 8 місячних зборів, 7 засідань і одно спеціяльне засідання. Відділ має 93 платних членок. Кореспонденційна секретарка, пані Олена Козоріз у своїм звіті сказала, що листи і обіжники від централі Союзу все були читані на зборах. Друга заступниця голови пані Стефанія Ґорчинська сказала, що вона приготовила 6 підручників справоспису і вказівок для груп для доброго плянування справ на різні підприємства. Третя заступниця голови пані Розалія Козоріз дала звіт діяльности: членки відділу приготовили 5 церковних обідів, пущення, „дайн енд денс", пісний місійний обід і храмовий обід. Також разом з церковною громадою відсвятковано 50-літний Ювілей Православної Церкви в Канаді. Почесним гостем був протопресвітер о. Дмитро Ф. Стратійчук, якого громада вшанувала, як одного із перших трьох священиків нашої церкви і також як питомця околиці Канори. На спомин о. Стратійчукові громада вшанувала гарним дарунком. Заряд жін. товариства при вході до Народного Дому привітав добродійку Софію Стратійчук і доб. Ю. Стеценко і причіпили їм гарні корсажі живих квітів та запросили за святочний стіл на почесне місце, де відбувся обід і святочна програма.

Жіноче Товариство все співпрацювало з Окружною Радою, давало перекуски під час їх нарад і перекуски на забавах та церковних сходинах. Членки гостили українську молодь східньої Канади, яка повертаючись з Саскатуну з 50-літнього Ювілею Української Гр. Православної Церкви Канади, спинилась в Канорі і дала концерт. На це прийняття був запрошений канорський відділ СУМК, де всі мали нагоду взаїмно познайомитись і забавитись. По забаві при участі жін. товариства молодь східньої Канади поїхала до озера до оселі Тризуб, де вони мали кілька днів відпочинку. Д-р А. Данильчук добровільно доглянув їх здоров'я.

Недільна школа — звіт пані Марія Котелко: Учнів було 86, які учащали до різних кляс. Школа відбувалася у церковній залі кожної неділі рано. Після науки учні зі своїми учителями приходили до церкви на Богослуження. Діти брали участь у різних програмах, як свято о. Миколая, День Матері та інші. Щоб придбати дещо грошей на церкву, діти ходили щедрувати — всі їх дуже щиро вітали а жіноче товариство устроїло для них забаву совганки з перекускою. Рік школи закінчили іспитами та одержанням свідоцтв, а учителів за їх труд жіноче товариство нагородило дарунками. Сезон закінчили прогулькою до оселі Тризуб.

Склад учителів: Всеч. о. Н. Стеценко — настоятель, Н. Лабюк — принципал; кляса 5 — Н. Ґелета, кляса 4 — Є. Ґерман, кляса 3 — Л. Ганевич; старша кляса 2 — пані М. Котелко, молодша кляса 2 — пані О. Гулцан; старша кляса 1 — Ґ. Ортинський, молодша кляса 1 — Зоря Денис; садочок старший — Донна Крайник, садочок молодший — Іванна Цимбаліста.

Кожна кляса має матір дорадницю, ними були пані: Одарка Кудиба, Олеся Ґерман, Ґледис Калинюк, Ірина Щиголь, Джені Біла, Марія Гулцан, Савеля Ґелета і Олена Цимбаліста.

Українська школа: добр. Ю. Стеценко; головним учителем був Всеч. о. Н. Стеценко, помічницею — Еллис Король. Школа провадилась під час літнього сезону.

Молодший СУМК — пані Марія Котелко: Сумківці сходились раз у тиждень. Надзірна рада навчала дітей про Україну, про український герб, прапор. Відбувались лекції про українську кераміку. Це все було дітям цікаве та увійшло до річного проєкту.

Перед Великоднем інструкторки дали виклади про українські писанки і навчали писання писанок. На свято День Матері СУМК сумківці вшанували своїх мамів чайним прийняттям. Надзірна рада СУМК — Всеч. о. Н. Стеценко, пані: Марія Котелко, Доріна Ортинська і Ґл. Калинюк.

Оселя „Тризуб" — Доріна Ортинська. Цього року під час шкільних вакацій відбулося два двотижневих курси, на яких було 110 курсантів. Жіноче т-во двічі обдарувало оселю варениками.

Комітет членства — пані Марія Мисак. День членства відбувся 31 березня. Того дня було прийнято 5 нових членок; було також вручено грамоти 25-ліття членства девятьом членкиням і вшановано їх корсажами; ними були пані: В. Цимбаліста, О. Ягольницька, П. Кушнір, Д. Ортинська, П. Данильчук, М. Лодба, Б. Мисак, А. Деркач, С. Хохоляк. Вшановано двох членкинь почесним членством — пані Анелю Стратійчук і пані Марію Свенарчук. Програму було закінчено перекускою.

Журнал „Промінь". Щоб піддержати матеріяльно журнал „Промінь", т-во улаштувало чайне прийняття і прихід з нього було призначено на пресовий фонд журнала.

Соціяльний комітет — пані Крайник, видав дві перекуски й один обід. Комітет відвідування хворих — пані Ірина Дробот; відвідування хворих у шпиталі, дарували їм квіти, або овочі, хворих по домах відвідували з картками побажань. Кружок Старших — пані Д. Лепко, улаштував 6 соціяльних вечорів. Перед Великоднем членки кружка займалися печивом пасок, баб і писанням писанок. Частину писанок призначено для хворих у шпиталі. Приготовляли вареникові обіди для церковного братства

під час засідань. З тих приходів придбали фризи до церкви. Церковне сестрицтво — пані А. Охітва. Сестриці доглядали порядку в церкві та свої обовязки виконували дуже старанно. Кухонна господиня — пані А. Дверничук доглядала кухонної господарки: видавала і держала список посуди на різні імпрези і доглядала порядку в кухні. Комітет народнього мистецтва — пані Марія Мисак. Комітет відбув трое засідань, на яких було виготовлене хрестикове вишивання, розподіл взорів і мережок. Пані: М. Мисак і Д. Ортинська помагали у проведенні проєкту. За ініціятивою того комітету три членкині вишили своїм донечкам святочні суконочки українським взором, а інші вишили малі обрузи. Референтка журнала пані С. Копельчук придбала 4 нових передплатниці Цього року жін. т-во запренумеровало по два числа журнала ,,Промінь" і ,,Українського Голосу" до канорського шпиталю.

Пожертви: На Інститут Петра Могили в Саскатуні — $50.00, ювіл. фонд Української Греко-Православної Церкви — $50.00, пресовий фонд ,,Променя" — $65.00, нагорода студентові за українську мову в державній школі — $25.00, на місцеву українську школу — $141.00, на піддержку недільної школи — $399.95, на Українську Православну Церкву в Канорі — $2,485.36, бюджет до Народнього Дому в Канорі — $400.00. Відділ сповнив свій бюджет до централі Союзу Українок Канади в $179.00.

Приходи: Лишилось в банку з 1967 р. — $2,338.20, приходи в 1968 р. — $6,719.33; розходи — $6,718.34, осталось в касі $2,339.19. Будівельний $92.00 і бонди $50.00.

Заряд т-ва на 1969 рік: Голова — Стефанія Горчинська, заступниці голови — Анна Полович, Катерина Трембач, Розалія Козоріз і Геня Ортинська, рекорд. секретарка — Марія Котелко, кореспонд. секретарка — Олена Козоріз, касирка — Єлисавета Ягольницька. Голови комітетів: сестрицтва — Домка Ленко, соціяльного — Розалія Крайник, оселі ,,Тризуб" — Доріна Ортинська, добродійного (відв. хворих) Ірина Дробот, української школи — добр. Ю. Стеценко, недільної школи — Марія Котелко, членства — Катерина Трембач, референтка журнала — С. Копельчук, освітнього — Б. Мисак, організування бенкетів — Розалія Козоріз, Молодшого СУМК-у — С. Левко, Д. Ортинська і Г. Калинюк, дорадниця сестриць — М. Лодба. Господині — А. Дверничук, Алекс. Козоріз, Ірина Дробот. Кухарка — Катерина Овчар.

Катерина Дутка

ДОПОВНЕННЯ ДО РІЧНОГО ЗВІТУ ВІДДІЛУ ІМ. СВ. ОЛЬГИ У ВЕРНОН, Б. К.

Річний звіт жіночого т-ва у Вернон був поміщений в числі 7 з липня на стор. Доповнюємо його слідуючим: Річні збори відбулися в церковній залі 12 грудня 1968 року вечером. Збори відкрила голова т-ва пані О. Шумей. Молитву перед зборами провів Всеч. о. Рибалка. Предсідницею зборів була пані Павлїна Кіндрачук, а секретарювала пані М. Поповичь.

Фінансовий звіт: З року 1967 осталось в касі $1,708,84, приходи в 1968 році — $5,570.06, розходи в 1968 р. — $6,671.87, в касі осталось $607.03.

За рік відділ жертвував на такі цілі: на місцеву церкву — $2,119.00, на Народний Дім — $100.00, журнал ,,Промінь" — $10.00, Колегію Св. Андрея — $10.00, Інститут Св. Івана в Едмонтоні — $20.00, Різдвяне привітання до ,,Променя" — $10.00, на ,,Український Голос" — $10.00, на ,,Вісник" — $20.00, на провін. фонд Союзу у Ванкувері — $20.00.

Заряд жіночого т-ва на 1969 рік: Голова — В. Кучер, заступниці голови — К. Винничук і С. Князь, рекордова секретарка — Н. Мицюк, заст. секр. — М. Михайлюк, касирка — А. Матиш, фінан. секр. — Г. Бомбергер. Контрольна комісія — пані Гриценко, пані Несміла і пані Микитюк. Референтки: Освітня — М. Поповичь, журнала ,,Промінь" — В. Несміла, міжнародніх справ — В. Кучер. Комітети — музейний — М. Сокол і М. Михайлюк, народнього мистецтва — К. Винничук і В. Несміла, програмовий — М. Сокол, С. Князь і М. Михайлюк, привітальний — Н. Мицюк, Г. Бромберґер і пані Несміла, добродійний — В. Крипс, М. Сокол і пані Наконечна. Недільна школа — В. Кучер, О. Шумей і пані Кіндрачук. Господині — К. Лучак, Г. Пиннюк і О. Симчич. Сестриці — пані Чипишкук, Г. Ладика, Г. Пиннюк і П. Дмитришин. Бібліотекарки — В. Несміла і пані Винничук.

Н. Мицюк, секр.

Чотири покоління. Стинен, Саск. Зліва направо: перша сидить пані Марта Малецька — 67 років, за нею стоїть дочка Ніна Озерна, поруч пані Озерної її дочка Орися Цуркан і маленька Карольця сидить біля своєї прабабки.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Домашнє господарство

Кожна господиня, якій брак часу, повинна мати наперед приготовлений росіл у холодільнику або заморожений. Надходять холодні дні, діти приходять зі школи і різноманітна юшка надається на перекуску з канапками або булкою.

ЮШКА З М'ЯСА АБО РОСІЛ

Найліпше з яловичини (волового) м'яса, але може бути також з баранини або не дуже товстої вепровини. Обмити теплою водою м'ясо і кістку, положити в печі по середині посудини і припекти (broil) на оба боки, щоб тільки легко зарумянилася. Сполоскати і залляти холодною водою настільки, щоб було досить всіх обділити, хоч би половина цієї води виварилася.

Як закипає зібрати шуму, а потім дати досить різної закришки: дві петрушки — корінь і гичку, середню підпечену разом з лушпиною цибулю, моркву, два стручки селери, кілька перців, соли до смаку і хай вариться на повільнім вогні під покришкою около 3 години.

Кістку вийняти, м'ясо уживати дуже добре тепле чи холодне, покраяти або заморозити на пізніше. Я заморожую вихолоджений росіл в слоїках. Для м'яса, на кесерол припис подам пізніше. До росолу додається окремо варений риж, тісто на яйцях, ярину або ячмінні крупи, тоді юшка різниться одна від другої лише тим, що додаємо різні додатки. Коли до вивареного росолу додамо окремо звареного рижу і розварених та перетертих крізь сито помідорів а на останку домішаємо не заварюючи горня розколоченої сметани, то буде помідорова юшка. Коли додамо до смаку різної ярини, як моркви, капусти, молодого гороху та фасолю, на грубій терці потерте, й як заправимо засмажкою на маслі, то маємо дуже здорову яринову юшку.

До росолу можна також додати попареного і покраяного помідора разом з ½ горнятком макаронів і варити 15 хвилин. Навіть самий гарячий росіл з теплою булкою є дуже смачний.

— — —

ПЕЧЕННЯ З ЛОСОСЯ (Salmon)

2 горнят червоного або звичайного лосося
1 горнятко молока
1 горнятко розмоченої білої булки
2 ложки муки
1 ложка масла або марґарини
½ покришеної цибулі
соли і перцю до смаку
1 яйце
петрушки, свіжо зеленої покришеної

Спражити молоко з петрушкою і кропом (завязати закришку ниткою) відставити молоко на бік хай далі втягає смак закришки. Зробити засмажку: розтопити масло, щоб було гаряче, додати цибулю, щоб лише змякла, дати муку і терти. Вийняти закришку з молока і залляти запражку гарячим молоком, мішаючи скоро, щоб не було грудок, відставити на бік.

Окремо в миску дати рибу булку, петрушку, яйце, сіль, перець і добре перемішати. Вимішати з запражкою, положити у вимащений кесерол і пекти в печі 350 около 30 хвилин.

— — —

РОГАЛИКИ

1 ложка цукру
½ горнятка теплої води
1 ложечка дріжджа
2 ¾ горнятка муки
2 ложечки цукру
½ ложечки соли
1 горнятко масла
1 яйце
червоні черешні, покраяні

— — —

НАЧИНКА

½ горнятка повидла з морель (apricots)
2 ложки міґдалів мелених (almonds)

В теплій воді розвести одну ложечку цукру, посипати дріжджі і залишити на 10 хвилин. Муку і сіль пересіяти, додати масла і перетерти як на пай. Вибити яйце і додати до дріжджа, вилляти в муку і звести до купи. Накрити і поставити в холодільник на одну годину. На посипаній мукою стільниці витачати тісто на тонко, покраяти на два цалеві квадратики. На кожний кусень положити ½ ложечки начинки і переложити противні кінці один на другий у формі рогалика. Місце на кінцях рогалика закрити черешнею.

Виложити на вимащений лист, положити в холодільник на ½ години. Помастити вибитим яйцем і посипати меленими волоськими горіхами (walnuts). Піч загріти до 450, знизити до 400, вложити лист і пекти 12 - 15 хвилин аж стануть румняні.

Подала **Уляна Гомола,** Ванкувер

— — —

ДЕСЕРТ „Creme — de Menthe"

1 пакетик желятини
¼ горнятка холодної води
1 горнятко молока
2 яєць — розділених
½ горнятка мілкого цукру (berry sugar)
пушку соли
1 горнятко густої сметани
¾ горнятка „Creme - de Menthe" (не іншого)

Желятину розвести в холодній воді, молоко загріти до гарячости і додати вибиті жовтки з цукром та сіллю. Мішати на повільнім вогні 5 хвилин, щоб трохи загусло, зняти з вогню, додати желятину і добре вибити. Вистудити, додати „Creme - de - Mente" додати вибиті на піну білки а потім вбиту на густо сметану. Вилляти у відповідні мисочки, поставити в холодільник на пару годин, щоб застигло. Декорувати вбитою сметаною.

Цей дуже легкий і смачний десерт був поданий для премієра на однім обіді.

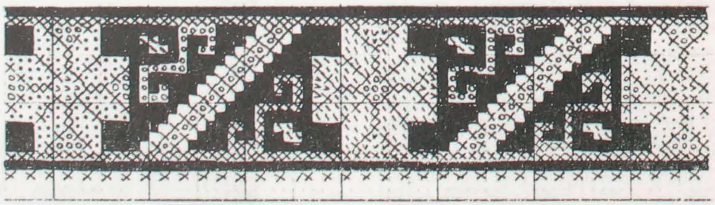

Вишивка в блискучих красках до чорної суконки. Ці самі кольори дуже гарно виходять на суконці з білого полотна. Коли вишивати на чорній матерії, то очевидно, що чорні хрестики ліквідується, бо чорний матеріял творить тло чорних хрестиків. Скісний взірець на вишивці показує біле тло — вживати білі нитки на чорнім матеріялі. Нитки ДМС.

■ чорна, x червона — 498, o синя — 826, / помаранчева — 900, ° жовта — 444.

ПАМ'ЯТІ НАЙДОРОЖЧИХ

У шості роковини смерти мого дорогого мужа, батька, дідуся, бл. пам'яті Іллі Симчича, який відійшов у вічність 23-го вересня 1963 року, складаю $25.00 на журнал „Промінь". Пам'ять про Покійного буде вічною в наших серцях.

Марія Симчич, Вінніпеґ

— — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу дорогої Добродійки-сусіди, бл. п. Катерини Тріски, упокоєної у Брентфорді, Онт., складаю в її світлу пам'ять $5.00 на фонд журнала „Промінь".

К. Дебрин (добр.), Лондон, Онт.

— — —

На нев'янучий вінок бл. п. Дори Никіфорук, членкині нашого жіночого товариства, ім. Ольги Кобилянської в Витков, засилають 10 дол. на фонд „Променя".

За відділ: **Галя Олексюк** (секр.)

— — —

Замість вінка на свіжу могилу моєї дорогої приятельки бл. п. Марії Калес, яка упокоїлась 23 червня в Норт Бетлфорд, Саск., складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Анна Завальська, Норт Бетлфорд

— — —

В четверту річницю смерти моєї дорогої, незабутньої сестри, бл. п. Анни Гавриш з Мічам, Саск., яка упокоїлась 5 жовтня, 1965 р., складаю, як нев'янучий вінок в її пам'ять $5.00 на журнал „Промінь".

Василина Никіфорук,
Н. Бетлфорд, Саск.

— — —

На свіжу могилу бл. п. Варвари Горбай, яка упокоїлась 23 серпня 1969 року, складаю в її світлу пам'ять нев'янучий вінок на журнал „Промінь" $5.00.

Варвара Маланчук, Едмонтон

— — —

В сьому річницю смерти мого дорогого мужа, незабутнього батька, бл. п. Івана Марійка, складаю замість вінка, на журнал „Промінь" $10.00.

Юлія Марійка, дружина.
Торобі, Алберта.

— — —

В першу річницю смерти моєї дорогої і ніколи незабутої Мами, бл. п. Дарії Лисишин, складаю в її світлу пам'ять нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь".

Марта Ситко, Вадіна.

СПІВЧУТТЯ

Висловлюємо глибоке співчуття П-ву Василеві і Марії Гавриш в Едмонтоні по втраті тещі і (матері пані Марії) бл. п. Варвари Горбай, яка упокоїлась 23 серпня 1969 р. в місті Едмонтоні.

Редакція.

— — —

Глибоке співчуття висловлюємо пані Одарці Троській та її доні по втраті чоловіка і батька. Хай Господь злагіднить гостроту Вашого болю по утраті дорогої людини.

Редакція

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Реджайна — Відділ ім. Доньки України, реф. Н. Зенчишин переслала $85.00, з того на передплати $24.00, на кліше $5.00, на ювілейний фонд $56.00

Лашін, Кве. — Відділ ім. княгині Ольги перевів збірку на ювілейний фонд, пожертви зложили: по $10.00 — О. Зубчинська; по $5.00 — А. Ґеньга, Т. Клемба, М. Тихонова; по $2.00 — К. Глинська, М. Ґонсов, Г. Царинюк; по $1.00 — О. Штихно, А. Сав'юк, В. Морґан, А. Білозерська, А. Ґайос, А. Кравченко, І. Гела, Є. Гела, П. Десятник, Н. Лазоренко, В. Кисленко, М. Кузьмяк, А. Данилевич, Н. Івак, Л. Рудич, Б. Маліцка, Н. Зубчинська, Є. Товстюк, В. Демосюк. Збірку переслала М. Тихонова, секретарка 50.00

Давнзвю, Онт. — З нагоди 40-ліття подружнього життя п-ства П. і М. Шевчуків, на ювілейний фонд „Променя" зложили: по $5.00 — М. Шевчук, В. Шевчук, Н. Саґден; по $2.00 — Е. Матіїшин; по $1.00 — А. Пелешок, А. Євчук, Е. Охітва, Т. Тупчак, А. Стахів, О. Мишкевич, Петро Шевчук, Теодор Гуменюк, Дмитро Гуменюк, Н. Чумак, Д. Штундер, Н. Н.; по .50 ц. Соня Крат. Збірку переслала Анна Євчук, разом 29.50

Ґилберт Плейнс, Ман. — Відділ ім. Лесі Українки з нагоди 10-ліття „Променя", А. Міщук, касирка переслала 15.00

Лондон, Онт. — З нагоди прийняття в честь Марії Волосевич, Торонто, С. Степанюк переслала збірку 12.00

Ванкувер — Із завіщання бл. п. Анни Ферлей, о. Іван Мельник переслав на пресовий фонд 10.00

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, д-ка Галя Зузак переслала на передплати $15.00, на Нев'янучий вінок бл. п. М. Калес зложила А. Завальська $5.00, збірка на похороні $4.50, разом на пресфонд 9.50

Торонто — Відділ ім. княгині Ольги, реф. А. Бойко на відновлені передплати 16.00

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Пані Марія Корпач — Ґлеслин, Саск. 15.00
Пані Ю. Талпеш — збірка на прийнятті Д. Кінащук в Бюкенан 10.00
Пані Ольга Станко — Торонто 5.00
Д-ка Е. Кокорудз — Нипавин, Саск. 5.00
Пані Василина Кулачковська — Вайта, Ман. 5.00
Пані Маруся Богонос — Вінніпеґ 5.00
Пані М. Маленька — Стінен, Саск. 5.00
Пані З. Гречка — Торонто 3.00
Пан Іван Станопруд — Монтреал 3.00
Пані А. Самець — Ніяґара Фалс 2.00
Пані П. Гарапяк — Кавн, Ман. 2.00
Пані А. Коропецька — Торонто 1.50

По $1.00 — Ірина Лангер, П. Карман — Торонто; О. Кларк Кіньґстон, Онт.; А. Зміївська — Форт Вілліям; Е. Панчишин — Гамільтон; Д. Будзінська — Брендон, Ман.; Д. Хоростківська — Ґримзбі, Онт.

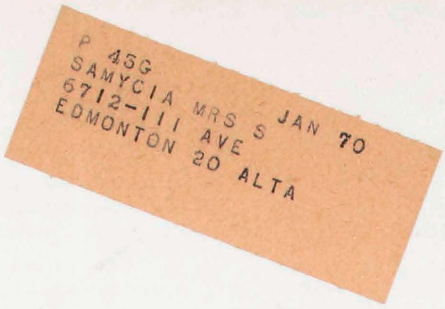

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (Українські народні вишивки і взори)	$5.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК	$1.75
КУХОВАРСЬКА КНИЖКА — написала Савеля Стечишин	$6.50
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — написав проф. Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — написав М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — написав М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — написав Митрополит Іларіон	.50
Я ВЕРНУСЯ — написав О. Крамар	.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — написав Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — написала Рома Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — написала Н. Когуська	.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — написала Марія Пастернакова	$3.00
ПРОГРАМА НА РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ і О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$4.25
— брошурована	$3.00
СТАТУТ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	.25
ВІДЗНАКА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$2.50
ЛОЖЕЧКА З ВІДЗНАКОЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$3.50

Також маємо слідуючі речі, які радо вишлемо на ваше замовлення:

— РЕФЕРАТИ НА РІЗНІ СВЯТА І АКАДЕМІЇ
— ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ
— ПРОГРАМИ ПРОДОВЖЕННЯ ПРАЦІ У МОЛОДШИХ ВІДДІЛАХ СУМК.

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

620 Spadina Ave.,

Toronto 4, Ont.

ЗМІНА АДРЕСИ

ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Просимо звернути увагу на зміну адреси центральної управи і писати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N
OF CANADA
620 Spadina Ave.,
Toronto 4, Ont.

ЩОЙНО ВИЙШЛА З ДРУКУ ЦІННА ПРАЦЯ ПРОФ. Д-Р Н. ПОЛОНСЬКОЇ-ВАСИЛЕНКО

„ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ"

Цікава змістом, цінна історичним минулим, в якім на'вітлено найбільш видатні постаті українських жінок дала нам авторка працю, а зокрема в 1000-ліття смерти Великої Української Княгині Ольги, якій присвячено поважну частину в розділі княжої доби. Головні розділи книжки:

Жінки княжої доби
Українські жінки Литовсько-Польської доби
Жінки доби Гетьманщини
Українські жінки XIX—XX ст.

Книжка дуже гарно видана, на дорогім папері, багато ілюстрована в мистецькій полотняній оправі. Стор. 160. **Ціна .. $6.00**

Замовляти в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 4, Ont.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

ДОКІЯ ГУМЕННА

ЗОЛОТИЙ ПЛУГ

Роман

У книжці знайдете зарис актуальних проблем сьогоднішнього дня на тлі минувшини, у химерному переплетенні сучасної й давноминулої епох.

292 стор. Тверда оправа. Ціна $5.00.

Замовлення надсилати на адресу:

D. HUMENNA
c/o The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc.
206 W. 100th Street, New York, N.Y. 10025, U.S.A.

Провінціяльні з'зди Союзу Українок Канади

Цьогорічні провінціяльні з'їзди Союзу Українок Канади відбуватимуться в такім порядку — в Саскачевані в місті Саскатуні в днях 8 і 9-го листопада, в Альберті в місті Едмонтоні, дата та сама — 8 і 9-го листопада.

Провінціяльний З'їзд в Манітобі відбудеться у Вінніпезі в днях 14, 15 і 16-го листопада. Перша сесія — відкриття відбудеться вечером 14-го листопада в залі Катедрі Пресв. Трійці. Інші сесії будуть в залях Колегії Св. Андрея на площі Манітобського університету.